28րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7531 28 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1911 ՈՒՐԲԱԹ 10 Février 1911 28me année N. 7531

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՏԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ

Կ. Պոլիս Ղալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

Ազգին Օրաթերթը

10 PARAS

آرەولك
ارمنيجه يومى وسياسى غزته
صاحب امتيازى قره‌كين بوياجيان
درعليه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple. Galata

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Երուսաղէմի յուզումնական խնդիրը նորէն երեւան ելած է եւ թերթերը նորէն իրենց սիւնակները կը գոցեն Ս. Յակոբ վանքովը։

Ես Երուսաղէմի վանքին նկատմամբ՝ մտածածս մէկ քանի անգամ առիթ ունեցած եմ հրապարակով յայտնելու եւ այդ մտածումս շատ պարզ է ու կրնայ ամփոփուիլ Թրքական սա առածին մէջ.

— Էշը ծախել՝ եաՀ չիւլէն ազատիլ.

Այսինքն՝ վանքը վաճառել եւ անոր հոգէն ազգը փրկել։

Բայց քանի որ տակաւին այս գաղափարը հասունցած չէ մեր մէջ եւ ինծի զատ մէկը չի կայ խնդրին այս կերպ լուծման կուսակից, — ինչ որ տակաւին չապացուցաներ թէ իմ գաղափարս գէշ կամ սխալ է, — նորէն ստիպուած ենք զբաղիլ այդ վանքով։

Երուսաղէմի վանքին խնդիրները մեզ կը ներկայանան գլխաւորաբար երեք տարբեր երեւոյթներով։

Ա. Հաշուական խնդիրը։

Բ. Ազգային իշխանութեան դէմ ըմբոստացող վարդապետներուն խնդիրը։

Գ. Պատրիարքական թափուր աթոռի խնդիրը։

Առաջինը, ինչպէս յայտնի է, երկարագոյն խնդիրն է, որ գրեթէ 14-15 տարուան կեանք մը ունի։ Ղեւոնդ վրդ. Մաղաքեանի զեղծումներուն կնճռոտ հանգոյցն է այն որ վերջապէս մտած է քննութեան ճամբուն մէջ եւ որ անշուշտ օր մը, դուցէ տարիներ ետքը, իր լուծումը պիտի գտնայ, առանց սակայն վանքին կրած վնասներուն դարման մը տանելու։

Երկրորդ խնդիրը՝ առաջինին ծնունդ՝ աւելի նոր է, հազիւ տարեկան մը։

Կը յիշուի թէ անցած տարի, երբ Ազգ. Ժողովը որոշեց անդամ մը եւ պատուիրակ մը ղրկել Երուսաղէմ, միաբաններէն ոմանք՝ Ղեւոնդեան կուսակիցներ՝ ուզեցին չճանչնալ ազգային իշխանութեան ներկայացուցիչները եւ նոյն իսկ փորձեցին զանոնք վանքէն ներս չառնել, այնպէս որ աշխարհական պատուիրակը, Պարգեւ էֆ. Փափազեան, ստիպուեցաւ տեղւոյն քաղաքային ու զինուորական զօրութեան դիմում ընել եւ վանքը պաշարել եւ ետքը բռնի ուժով ներս մտնել։

Արդ, ըմբոստացող վարդապետներուն գլխաւորները, երեք հոգի, Պոլիս բերուեցան ու հիւանդանոց փոխադրուեցան, արտաքին յարաբերութիւններէ զրկուելով. իսկ միւսները, նուազ յանցաւոր նկատուելով վանքը մնացին։

Այդ անսովոր ըմբոստութեան եւ ամէն մէկ վարդապետի յանցաւորութեան աստիճանը ճշդող մանրամասն տեղեկագիր մը պատրաստած եւ Ազգ. Վարչութեան նախագահ Դուրեան Սրբազանի ուղղած է պատուիրակ Պարգեւ էֆ. Փափազեան։ Ինչ եղաւ այս տեղեկագիրը, ո՞ւր մնաց եւ ինչու նկատողութեան չառնուեցաւ մինչեւ հիմա։

Եւ մինչ այդ տեղեկագիրը մինտէր ալթը եղաւ, աւելին երեք ամբաստանեալ վարդապետները ազատ ձգուեցան, Ծնունդի առթիւ Պոլսոյ Թաղերուն մէջ քարոզչութեան կոչուեցան եւ այժմ ալ տրամադրութիւն կայ անոնց առաջնորդական պաշտօններ յանձնելու։

Ինչու համար այս ներողամտութիւնը իրենց հանդէպ, ինչու այդ անպատիժ եւ գաղտագողի չքմեղացումը։ Եթէ երեք վարդապետները անմեղ են, ինչպէս կը սիրենք յուսալ, թո՛ղ պաշտօնապէս յայտարարուի եւ ծանուցուի եւ թո՛ղ դատապարտութիւնը ծանրանայ պատուիրակութեան գլխուն որ չէ կրցած որոմը ցորենէն զատել եւ անմեղը իբրեւ մեղաւոր ցոյց տուած է։ Բայց ասոր համար հարկ է որ Դուրեան Սրբազանի գզրոցին մէջ պահուած տեղեկագիրը քննութեան առնուի եւ այդ մասին Վարչութիւնը վճիռ մը տայ։

Արդեօք ատենը չէ՞ որ գործի վրայ գտնուող Վարչութիւնը, որուն առաջարկին ու որոշման վրայ պատուիրակութիւնը ղրկուած է Երուսաղէմ, այս խնդիրն ալ իր օրակարգը անցնէ ու վերջնականապէս լուծէ։

Արտառոց բան մըն է քանի մը հարիւր ոսկի ծախսել, պատուիրակութիւն մը ղրկել Երուսաղէմ, տեղեկագիր մը պատրաստել տալ եւ յետոյ զայն նկատողութեան չառնել։ Ազգը այդ տեսակ քմահաճոյքներ ունենալու չափ հարուստ չէ։

Եւ յետոյ, ուրիշ խնդիր մըն ալ կայ։ Ինչպէս ըսի այժմ Երուսաղէմի միաբաններուն մէջ կը գտնուին վարդապետներ որոնք մասնակից եղած են ըմբոստութեան։ Հարկ է որ այդ վարդապետներուն դիրքը ճշդուի։ Եթէ յանցաւոր են եւ եթէ պատիժ պիտի կրեն, չեն կրնար մասնակցիլ Պատրիարքի ընտրութեան, նոյնիսկ իրենց այժմու՝ ամբաստանեալի՝ վիճակին մէջ։ Ուստի առաջ պէտք է վճռուի իրենց անմեղութիւնը կամ յանցաւորութիւնը եւ ասոր համար հարկ է դարձեալ նկատողութեան առնել Պարգեւ էֆ. Փափազեանի տեղեկագիրը։

Հիմա գանք Երուսաղէմի Պատրիարքի ընտրութեան խնդրին։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ.

ՏԱՐՕՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սահմանադրութիւնն ալ փոփոխութիւն մը չբերաւ այս դժբաղդ չարչարուած ժողովուրդին վիճակին վըրայ, ճիշդ երեք տարի կ'ընէ որ Սըմբատ էֆ. Դաւթեանի բառերուն նման Ժէօն-Թիւրքերու թըլիսմանը՝ Սահմանադրութիւն բառած նմայեկը կախուած է Տաճկաստանի հորիզոնին վրայ եւ եթէ բնաւ կարկառուն բարիք մը ցոյց տուած չէ Տարօնի ժողովըրդեան, չեմ սխալիր, եւ խեղճ ժողովուրդը փոխանակ Սահմանադրութենէն բարիքներ սպասելու մինչեւ իր յոյսը դրած է եկող գնացող կուսակալներու եւ կառավարիչներու վրայ, դէթ անոնցմէ բարիք մը տեսնելու համար։

Այս անգամ Տարօնի ժողովուրդին ուշադրութիւնը դարձած է Բաղէշոյ կուսակալ եւ Պիթլիսի նախորդ կառավարիչ Իսմայիլ Հագգը պէյի վըրայ, որմէ մեծամեծ բարիքներ ու նորանոր օգուտներ տեսնել կը յուսայ ան։ Անցեալ շաբթու այս տեղ եկած էր եւ երկու օր հազիւ մնաց հոս. Բաղէշէն հեռագիր մը ստացաւ ուրով կը յայտնուէր թէ Մօտկանի քիւրտերը դէմ դնելով հարկահաւաքներուն 3 ոստիկան զինուոր եւ 1-2 հոգի ալ վիրաւորեր են. ան ետ դարձաւ. իրեն հետ տեսնուողները չատ համակրանքով կը խօսին իր վրայ։ Բաղէշ գտնուած միջոցին Խութախանեան Սրբազան Հագգը պէյի մասին այսպէս կը գրէ. «Պարզ զինուորական մըն է, գործի մարդ քան խօսքի, հողային հարցով չատ հետաքրքրուած է եւ ցանկութիւն կը յայտնէ անաչառ եւ արդար կարգադրութիւններով ժողովուրդը գոհացնելու, եթէ կեդրոնը իր առաջարկութիւնները ընդունի։ Այստեղ ժողովոյ անդամներու հետ Առաջն. փոխանորդն ալ տեսնուելով նոյն վանմունքի հետ, իր տպաւորութիւնները այսպէս կը վերջացնէ, «Պարզ, ծանրաբարոյ եւ մտածող զինուորական մըն է. խօսելէ աւելի մտիկ ընել կ'ուզէ։ Այստեղ երկար չմնալուն համար նշանակութեան արժանի գործ մը չտեսաւ, միայն պաշտօնէ զրկեց տեղւոյս մէջ բացուած Իթթիհատ ակումբի տնօրէն Մուհամմէտ էֆէնտի անուն Թուրքը ըսելով. «Պուլանըգտա վէ Մալազկէրտտէ գայմագամ օլտըղը վագըթտա, օրալարտա ճէլէ՛ր եարմըշ իսէն՝ պաշգըգ իրմիշիմ, սէնին կիպի ատէմ վարտան էլլաչընըն բէրպիյէսինէ գուլլանմազլըգ»։ Բռնաքաղաքաւ Բահլուլ էֆ. անուն կրօնամոլ Թուրքն ալ ուզեր է պաշտօնանկել, ձրիաբար պաշտօն չվարելու համար, բայց մեծերը վրայ հասնելով, միայն գրով մը յանձնարարած է որ այսուհետեւ առանց ամսական սատանալու ծառայութիւն ընէ իր հայրենիքին, որովհետեւ երկիրը աղքատ է եւ ամսական տալու կարողութիւն չունի։ Տեղս հասնելու համար յաջորդ օր հեծելազօրաց զօրանոցի առջեւէն անցած ատեն, պահակ կայնած գտնուող զինուորի մը դէմքը տեսնելով կ'ըսէ.— Պու կիւն Տօփբօր սէնի մալայէնէ եափմասը, եօգ սէնին հասթա խսէն, հասըլ սէնի նէօպէթէ թըրմըշլըր։

— Նէ եափալըմ եափմասըր։

Յետոյ զինուորին տեղը եւ անունն ալ ուզեր է իմանալ, սակայն խեղճ զինուորը կարծելով թէ տեղացի սպաներէն է այդ հարցումը իրեն ընողը՝ լռութիւն կը պահէ, որուն վրայ իրեն հետեւող քաղաքապետի պաշտօնեան կը պատասխանէ թէ «Պէյիմ, Տիարպէքիրլի էրմէնի ասկէրլէրինտէն օլտըղը իչիւն՝ թիւրքճէ կիւզէլ անլամազ» եւ իրենց ճանապարհը կը չարունակեն։ Միացեալ Ընկերութեան վարժարանի տեսչին հետ ալ երկրի կրթութեան վրայ խօսք դարձած միջոցին սա յայտարարութիւնը ըրած է. «Տէյիլ ֆի Մէարիֆ նիզէրէթինտէն կէրու գալմըշ պու վիլայէթ, անճագ թուրուգը իսանիյէթէն տէ մահրում գալմըշ տըր, խմիւս իտէյիմ էյ էլէ վէրուպ պիր չէյ եափալըմ»։ Կ'ըսեն թէ կուսակալ պէյը չատ գործ պիտի տեսնէր Մուշի մէջ, եթէ չուտով չըգանուէր եւ բարեկարգութիւնը փոլիս-զօմիսէրներէն պիտի սկսէր, որ Սահմանադրութենէ վերջ նորէն բաներ մը չիմացան, մինչ նոյն զըրպարտող եւ հարստահարող փոլիս-զօմիսէրը մնացին։ Ես չեմ ըսեր որ պաշտօնեաները գործ չեն տեսնար, թէեւ կան այնպիսի պաշտօնեաներ, բայց գլխաւորաբար իսլամ ժողովուրդը թոյլ չի տար որ կառավարութիւնը գործ տեսնայ, որովհետեւ իր չահու աղբիւրները կը ցամքին, հետեւաբար ինչ կը յուսաս այն կառավարութենէն եւ կառավարական պաշտօնեայէն, որ օրն ի բուն ժողովուրդը հըլլապատած, չար խորհուրդներ կուտայ. ոչինչ։ Բաղէշի եղբայրներէն՝ Նասրուլլահ աղա անուն Թուրքը նոյն իսկ կառավարիչի պաշտօնատան դուռը ձեռքի դաւազանով բանալով, առանց տարրական քաղաքավարութեան կ'ըսէ «փաշա էֆէնտի պուրատա մը տըր» եւ յարգանաց տարածներու տակ ներս կը մտնէ խօսակցելու համար. գիտէ՞ս, եթէ պաշտօնեայ մը այս կարգի Թուրքերու քէֆը ու մէթը հետ չերթայ, չուտով «էրմէնի» «կեավուր» տիտղոսներով մկրտելով ոտքի տակ սապօն կը դնեն։ Իսմայիլ Հագգը պէյը այդ տեսակներու հաց չուտելու եւ հետերնին յարաբերութիւն չունենալուն համար սկսած են բամբասել. Բաղէշի մէջ խլրտումներ սկսած են հանել նորին վսեմութեան դէմ. աղավաթներու իրաւունքը կը խլէ այդ չարչարուող, հարստահարուող հայէն եւ կուտայ քիւրտին։

Մուշ

ՏԱՐՕՆՑԻ
(Շարունակելի)

ՖԱՈՒՍԹ

ՕՊԵՐԱ՝ ԿՈՒՆՈՅԻ
1 Նախաբան եւ 4 Արարուած

ԱՆՁԵՐՆ ԵՆ

ՖԱՈՒՍԹ, ալքիմիագէտ ԹԵՆՈՐ
ՄԵՖԻՍՏՕՖԷԼ, սատանայ ՊԱՍՍ
ՎԱԼԱՆԹԻՆ, Մարգարիտայի եղբայրը ՊԱՐԻԹՕՆ
ՄԱՐԳԱՐԻՏԱ, ՍՕՓՐԱՆՕ
ՍԻԷՊԷԼ, Վալանթէնի բարեկամը ԳՕՆԹՐԱԼԹՕ
ՄԱՐԹԱ, Մարգարիտայի սպասուհին ՍՕՓՐԱՆՕ
ՎԱԳՆԷՐ, նաւապետ ԹԵՆՈՐ
Զինուորներ, ուսանողներ, եայլն
(Դէպքը տեղի կ'ունենայ Գերմանիոյ մէջ, դէպի 1500 թուականը)

ՆԱԽԱԲԱՆ

Տեսարանն է Ֆաուստի սենեակը. «ԳԻՇԵՐ»

Ալքիմիագէտ Ֆաուստ, 80 տարեկան, կը տենչայ երիտասարդանալ եւ, եթէ կարելի է, իր ուժերը վերստանալ։ Ասոր դարմանը գտնելու համար զուր ջանքեր ընելէ ետքը, կ'որոշէ Սատանային դիմել։ Մեֆիստոֆէլ անոր կ'երեւայ եւ կ'ըսէ թէ ամէն ուզածները՝ հարստութիւն, պատիւ, եայլն՝ կրնայ շնորհել։ Ֆաուստ կը յայտնէ իր փափաքը։ Մեֆիստոֆէլ կը խոստանայ անոր ուզածը շնորհել՝ պայմանով որ ստորագրէ պայմանագիր մը թէ մահուընէ ետքը անոր պիտի հնազանդի։ Մեֆիստոֆէլ անոր ցոյց կուտայ պատկերը Մարգարիտային որ ջահրակ կը մանէ։ Զայն տեսնելով՝ Ֆաուստ՝ պայմանագիրը կը ստորագրէ։ Սատանան՝ իր պատրաստած մէկ դեղահիւթը անոր ընծայելով՝ Ֆաուստ կը խմէ զայն եւ իսկոյն գեղեցիկ տղայ մը կ'ըլլայ, կը հրճուի եւ երկուքը մէկտեղ կը հեռանան։

Ա. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

Տեսարանն է ծառուղի մը եւ taverne

Վարագոյրը բացուելուն, Վակնէր եւ քանի մը զինուորներ գինի կը խմեն։ Վալանթինի բարեկամը՝ Սիէպէլ՝ հոն կուգայ տեսնելու համար Մարգարիտան որ եկեղեցի կ'երթայ։ Միեւնոյն պահուն վրայ կը հասնի Մեֆիստոֆէլ եւ անոր ետեւէն Ֆաուստ։ Մեֆիստոֆէլ Սիէպէլին չիթողուներ կ'ուզէ՝ Մարգարիտային վրայ աչք դրած ըլլալուն համար։ Ֆաուստ անհամբեր է Մարգարիտան տեսնելու։ Սատանան կ'առաջարկէ ուրիշ աղջիկ մը ընտրել, քանի որ Մարգարիտան չատ բարեպաշտ է։ Ֆաուստ կը յայտնէ թէ ինք Մարգարիտային համա՛ր էր որ պայմանագիր ստորագրեց։ Մեֆիստոֆէլ կը խոստանայ անոր փափաքը կատարել, եւ ահա Մարգարիտան կ'անցնի եկեղեցի երթալու համար։ Ֆաուստ՝ Մեֆիստոֆէլին դրդմամբ՝ անոր կը մօտենայ եւ թոյլտուութիւն կը խնդրէ ընկերանալու, բայց Մարգարիտան կը մերժէ եւ Ֆաուստ կը մեկնի Մեֆիստոֆէլին հետ։

Վալանթէն կուգայ՝ ձեռքը Ս. Կոյսի պզտիկ պատկեր մը, զոր քոյրը տուած էր՝ պատերազմի մէջ իբր պաշտպան։ Վալանթէն տխրութեամբ կը մօտենայ Վակներին եւ կ'ըսէ թէ ստիպուած է պատերազմի երթալու եւ քոյրը անպաշտպան թողելու։

Սիէպէլ կը վստահեցնէ Վալանթէնը թէ պիտի պաշտպանէ Մարգարիտան։ Յանկարծ կուգայ Սատանան, որուն գաւաթ մը գինի կը հրամցնեն Վալանթէնի բարեկամները։ Սատանան այդ գինին լաւ չի գտներ եւ հրաման կ'ընէ որ հոն գտնուած տակառէ մը որ աղէկ գինի կը հոսեցնէ։ Այս հրամանին վրայ, տակառէն կը սկսի գինի վազել. Ներկաները եւ Մեֆիստոֆէլ իրենց գաւաթը կը լեցնեն։ Մեֆիստոֆէլ կ'առաջարկէ Մարգարիտայի կենացը խմել։ Վալանթէն կը զայրանայ իր քրոջը անունը սատանի մը բերնէն լսելով։ Մեֆիստոֆէլ Վալանթէնին կ'իմացնէ թէ մէկը զինք մեռցնել կ'ուզէ։ Սիէպէլ կը հարցնէ թէ Մեֆիստոֆէլ նոյն ինքն Սատանան է արդեօք։ Այո՛, կ'ըսէ, բայց գիտցիր որ ասկէ ետքը Մարգարիտային ա՛լ չպիտի կրնաս ծաղիկ նուիրել, ինչու որ ծաղիկներուն դպչելու պէս պիտի թառամին։ Երկրորդ անգամ Մարգարիտային անունը լսելուն համար, Վալանթէն թուրը կը քաշէ եւ Մեֆիստոֆէլին հետ կը մենամարտի, բայց իսկոյն Վալանթէնի սուրը երկու կտոր կ'ըլլայ։ Այն ատեն բոլոր ներկաները՝ այդ անծանօթ հակառակորդին ո՛վ ըլլալը գիտնալու համար, իրենց սուրերուն խաչաձեւ կոթը ցոյց կուտան Սատանային, եւ Մեֆիստոֆէլ, խաչը տեսնելով, կը յուզուի եւ գետին կ'իյնայ՝ մինչ միւսները կը մեկնին։

Բ. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

Տեսարանն է Մարգարիտայի տան պարտէզը, դուռին քով գոց պատուհան մը

Վարագոյրը բացուելուն, Սիէպէլ կուգայ եւ Մարգարիտային տալու համար ծաղիկ կը քաղէ, բայց ծաղիկները իսկոյն կը թառամին, ինչպէս գուշակած էր Սատանան։ Այն ատեն զանոնք օրհնեալ ջուրի մէջ կը դնէ եւ կը յաջողի փունջ մը կազմել՝ Մարգարիտայի դրան առջեւ դնել։ Նոյն պահուն կուգայ Ֆաուստ՝ Մեֆիստոֆէլի հետ։ Այս վերջինը՝ Սիէպէլը տեսնելուն, Ֆաուստին կ'ըսէ թէ «Ահա աս է քու հակառակորդդ» եւ ինք կ'երթայ բերել Մարգարիտային համար գնած գոհարեղէնները։ Ֆաուստ՝ երբ մինակ կը մնայ, կը սկսի խղճի խայթեր զգալ՝ իր ըրածներուն համար, եւ կ'ուզէ մեկնիլ, բայց Սատանան վրայ կը հասնի եւ գոհարեղէնին տուփը կը դնէ Սիէպէլի փունջին մօտ։ Մարգարիտա դուրս կ'ելլէ եւ կը յիշէ այն երիտասարդը՝ որ կ'ուզէր իրեն հետ եկեղեցի երթալ, կը մտածէ թէ անոր պէս մեծատոհմ եւ գեղեցիկ մէկը կ'արժէր սիրել։ Յանկա՛րծ հանդիպելով, կը գտնէ տուփը, կը բանայ եւ կը սկսի տուփին մէջի գոհարեղէններով զարդարուիլ։ Նոյն պահուն կուգայ Ֆաուստ Մեֆիստոֆէլի հետ։ Այս վերջինը Մարգարիտայի սպասուհին Մարթայի կ'իմացնէ անոր ամուսնոյն մահը, եւ կը սկսի անոր դարպաս ընել, որպէսզի Մարգարիտան մինակ մնայ եւ Ֆաուստին հետ սիրաբանէ։ Իր բուն սէրը յայտնելով՝ Ֆաուստ Մարգարիտային սիրտը կը գրաւէ եւ միասին պտոյտներ ընելէ ետքը, Մարգարիտա տուն կը մտնէ։ Բայց Ֆաուստին եւ անոր սիրոյն յիշատակէն տանջուելով՝ պատուհանը կը բանայ եւ զայն կը փնտռէ երգելով. «Ո՞ւր ես Ֆաուստ, ո՞ւր ես իմ Ֆաուստս»։ Ե-

---

“ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ ԹԻՒ 13

ՀԱՆՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
ԿՐՕՆՔՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հեղինակ՝ Ն. ՍԻՄՈՆ

Հարկ է ընդունիլ որ Հրեայ Աստուածը միւս ծանօթ աստուածներէն ճշմարտապէս զօրեղագոյն կարողութիւն մը ունի ջուրեր կազմակերպելու տեսակէտին մէջ։ Իր զօրքերը հարիւր հազարներով կը հաշուուին Ս. Գրոց մէջ։

«Հիմա գնա եւ Ամաղեկը զա՛րկ, կ'ըսէ այս մոլեգնած արիւնկզակը, եւ անոր բոլոր ունեցածը նզովածի պէս բնաջինջ ըրէ՛ ու անոր չխնայես, եւ երիկմարդէն մինչեւ կնիկ մարդը ու տղայէն մինչեւ կաթնկերը, արջառէն մինչեւ ոչխարը եւ ուղտէն մինչեւ էշը մեռցուր» (Ա. Թագ. ԺԵ. 3)։

Սաւուղ Ագագ Թագաւորը գերի բըռնած եւ զայն յետոյ մեռցուցած չըլլալուն՝ Եհովա կը մոլեգնի եւ կը ստիպէ Սաւուղը որ իր գերին կտոր կտոր ընէ (Ա. Թագ. ԺԵ. 32-33)։

Այդ կատաղի յիմարութիւնը կը տարածուէր նաեւ Հրեաներուն վրայ։ Իր հրամանովը, Մովսէս, պատուիրեց Ղեւտացիներուն որ ոսկի հորթը պաշտողները բոլորն ալ ջարդեն։ Այդ քաղցրաբարոյ քահանաները թեւերնին սոթթեցին եւ երեք հազար Հրեայ խողխողեցին (Ել. ԼԲ. 28)։

Օր մը, Փղշտացիները տարին սուրբ տապանակը։ Կը հասկնանք անշուշտ որ Եհովա զոհ չմնաց եւ թշնամիներուն իրեն յատուկ խաղ մը խաղաց։ Անոնց վրայ ղրկեց... տրիւներթութիւն (մայասըլ) հիւանդութիւնը։ Այդ խեղճ Փղշտացիները, չատ նեղուած այդ եղական ախտէն, տապանակին երկու կով լծեցին ու այսպէս վերադարձուցին Իսրայէլացիներուն։ Տապանակին հետ ղրկեցին նաեւ ոսկէ [illegible]։ Ասիկա ձեւ մըն էր փափաքել եւ լալկանական ձեւով ցոյց տալու Եհովայի այն հիւանդութիւնը որմէ կը տառապէին ու բուժուիլ կ'ուզէին։

Տապանակը տանող սայլը դաշտի մը մէջ կեցաւ։ Շրջակաները գտնուող մարդիկը եկան, առանց չարամտութեան դիտելու այդ նշանաւոր տապանակը։

Ասոր համար կրկին բարկացաւ Եհովա եւ իր գժգոհութիւնը յայտնելու համար յիսուն հազար եօթանասուն Հրեայ չանթահար ըրաւ (Ա. Թագ. Զ. 19)։

Արդէն Եհովա տարօրինակ կերպով անարդար էր։ Երբ ոճիր մը տեղի ունենար, խանդով ու համոզումով ամէնքը կը սպաննէր, ի բաց առեալ յանցաւորները։ Այդ անհեթեթ վայրագութեան օրինակները խիստ չատ են։

Մարդս մեղքեր կը գործէ, Եհովա զայն կը խեղդէ ջրհեղեղի մը մէջ, բայց, առանց պատճառի, կը խեղդէ նաեւ անասունները որոնք բան մը չեն ըրած եւ մանուկները որոնք բոլորովին անմեղ են։

Օձ մը փորձեց Եւան։ Յանցաւորը միակ Օձ մըն էր։ Արդ, Տէրը բոլոր ներկայ եւ ապագայ օձերը դատապարտեց փորի վրայ սողալու եւ հող ուտելու (Ծնն. Գ. 14)։ Ընդհանրապէս օձը չենք մեղադրեր։ Համակրելի անասուն մը չէ։ Դժուար է իրեն հետ մտերմական յարաբերութիւններ ունենալ։ Նոյնիսկ կ'ըսեն թէ չատ գէշ նկարագիր մը եւ իժի լեզու մը ունի, բայց վերջապէս իրեն եղած անիրաւութիւնը չատ բացայայտ է։

Երբ Հրեաները ուզեցին թողուլ Եգիպտոսը, Փարաւոնը ընդդիմացաւ։ Եհովա անմիջապէս տասներ պատուհասներ ղրկեց Փարաւոնի հպատակներուն, որոնք խնդրէն տեղեկութիւն չունէին. Նոյնիսկ անասունները պատուհասեց։ Նեղոսի ջուրերը արիւնի փոխուեցան եւ միլիոնաւոր անմեղ ձուկեր կորան։ Ապահովաբար այդ ձուկերը վէճին չէին մասնակցած եւ լաւ ամբողջ էին, ինչպէս բոլոր ինքզինքնին յարգող ձուկերը։ Եգիպտացիներուն ընտանի անասունները ամէնէն յետին ծառաները։ Թէեւ յանցանքը այդ բարի անասուններունը չէր եթէ Փարաւոն ջորիի մը պէս յամառ էր։ Վերջապէս երեկոյ մը, հրեշտակներ (երկրային զինուորականներ) խողխողեցին Եգիպտացիներու բոլոր անդրանիկները։ Ըսէ՛ք խնդրեմ այդ փոքրիկները՝ ինչ դեր ունէին Եհովայի ու այդ ժամանակուան Փարաւոնի մինչեւ եղած պայքարին մէջ (Ելք. ԺԲ. 19)։

Դաւիթ թագաւորը օր մը սիրահարեցաւ Ուրիէլ զօրականին կնոջը։ Անկէ զաւակ մը ունեցաւ, յետոյ ամուսինը մեռցնել տուաւ։ Ասկէ ետքը եկաւ Տէրոջը միջամտութիւնը, եւ Դաւիթի իմացուց թէ զինքը պատժելու համար նախ Ուրիէլի կնոջմէն ունեցած զաւակը պիտի մեռցնէ, երկրորդ իր տանը կիները պիտի բռնաբարուին իր մերձաւորներէն մէկուն կողմէ։

Խեղճ երախան որ մահուան դատապարտուած էր իր հօրը գործած յանցանքին համար, արդարեւ մեռաւ։

Գալով իր տանը կիներուն, ատեն մը, իր սպասաւոր որդին Աբիսողոմ, զանոնք յափշտակեց, տան մը տանիքը հանեց եւ հո՛ն, հաւաքուած ժողովուրդին ներկայութեան, որոնք հանդիսատես կ'ըլլային ընտանեկան այդ պզտիկ տօնին, իրարու ետեւէ բռնաբարեց (Բ. Թագ. ԺԶ. 22)։

Ասիկա յայտնապէս ցոյց կուտայ թէ այդ չարիք Աբիսողոմը կարեւոր երիկմարդ մըն էր եւ Եհովան ալ կապուելէք խենթ մը։

Գալով Դաւիթի կիներուն՝ հաւանական է որ անզգամէն գտան իրենց հրապարակային [illegible]։

Իսկ Դաւիթ Աստուծոյ կողմէ փառաբանուեցաւ եւ Ուրիայի կնոջմէն երկրորդ զաւակ մը ունեցաւ Սողոմոն անունով, որ Աբիսողոմէն ալ կարեւոր, եօթը հարիւր կին եւ երեք հարիւր հարճ ունեցաւ։

Այս միեւնոյն Դաւիթը միտքը դնելով որ մարդահամարի գործողութիւն կատարել տայ, Աստուած, չգիտցուեր ինչու համար, նեղացաւ եւ զայն պատժելու համար ստիպեց որ Դաւիթ պատերազմին ու ժանտախտին մէջեւ ընտրութիւն մը ընէ։ Դաւիթ ժանտախտը ընտրեց։ Ինք բան մը չեղաւ, բայց երեք օրուան մէջ, եօթանասուն հազար Հրեայ մեռաւ (Բ. Թագ. ԻԴ. 13)։

(Շարունակելի)

բնատարրը որ հո՛ն՝ պարտէզին մէջ էր՝ իր անբաժանելիին՝ Մեփիստոֆէլի հետ, Մարգարիտայի բազուկներուն մէջ կ'իյնայ սիրողը...։

ՊԱՏԿԵՐ

Սատանան զանոնք տեսնելով քրքջալէր կը ծիծաղի...։

Գ. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

Տեսարանն է ծառուղին՝ ձախ կողմը եկեղեցի

Մարգարիտա եկեղեցի կ'երթայ, Մեփիստոֆէլ զայն կ'արգիլէ։ Վերջապէս աղջիկը նուաղած կ'իյնայ գետին։

Կիներ անոր օգնութեան կը հասնին և տուն կը փոխադրեն։ Քիչ ետքը Վալանթէն պատերազմէն կը վերադառնայ իր զինուորներով։

Վալանթէն կը տեսնէ իր բարեկամը՝ Սիեպէլ՝ և զայն իր տունը կը հրաւիրէ անոր հետ գինի խմելու համար։ Անոնց մեկնելէն ետքը կուգայ Մեփիստոֆէլ՝ Ֆաուսթին հետ, որուն կ'առաջարկէ երգել, բայց Ֆաուսթ տրամադրութիւն չունի։ Մեփիստոֆէլ՝ Մարգարիտայի տունին առջեւ սերենատ մ'ընէ իր մանտոլինով։

Վալանթէն՝ հասկնալով թէ իր քրոջը համար է այս սերենատը՝ դուրս կ'ելլէ և կը նախատէ երգիչը։ Բայց՝ կարծելով թէ իր քոյրը խաբուած է, գրպանէն կը հանէ անոր տուած պատկերը և գետին կը նետէ։

Այն ատեն Մեփիստոֆէլ՝ Ֆաուսթին կ'առաջարկէ Վալանթէնին հետ մենամարտիլ։ Ֆաուսթ՝ մահացու կերպով կը վիրաւորէ իր սիրականին եղբայրը և Մեփիստոֆէլին հետ կը մեկնի։

Վիրաւոր Վալանթէնին օգնութեան կը հասնին բարեկամներ և ծանօթներ։ Ամենէն ետքը կուգայ Մարգարիտա, և իր եղբայրը մահամերձ տեսնելով՝ կ'ուզէ անոր գիրկը փարիլ, բայց Վալանթէն կ'անիծէ զայն՝ ըսելով թէ իրեն համա՛ր կը մեռնի, բայց զինուորի մը պէս կը մեռնի, մինչդեռ Մարգարիտա խղճի մը վրայ պիտի մեռնի։

Դ. ԱՐԱՐՈՒԱԾ

Տեսարանն է բանտ

Մարգարիտա՝ Ֆաուսթին հետ ունեցած սիրոյն հետեւանքով մայր եղած է, և իր անպատուութիւնը պարտկելու համար կը սպաննէ իր նորածինը։ Այս ոճիրը ոստիկանութեան կողմէ կ'իմացուի և Մարգարիտա կը բանտարկուի։ Մեփիստոֆէլ Ֆաուսթը բանտ կ'առաջնորդէ, զանո՛նք երկուքը առանձին կը թողու և ինք դուրս կ'ելլէ պահապանները լրտեսելու համար։

Մարգարիտա կ'արթննայ և տեսնելով Ֆաուսթը՝ կը յանդիմանէ զայն, իբր պատճառ իր դժբախտութեանց։

Ֆաուսթ կը ջանայ զայն համոզել որ միասին փախչին, բայց Մարգարիտա կը մերժէ և Աստուծմէ ներում կը խնդրէ, հայցելով որ զինքն ալ երկինքը՝ իր զաւկին քով ընդունի, և կը մեռնի։

— «Ահա՛ անոր հոգին դժոխք պիտի երթայ», կ'ըսէ Մեփիստոֆէլ...։

ՎԵՐՋԱԲԱՆ

Հրեշտակային ձայն մը կը լսուի. «Ո՛չ, Աստուած իր մօտ պիտի ընդունի զայն...»

Եւ յանկարծ հրեշտակներ կ'երեւան, որոնք Մարգարիտայի հոգին երկինք կը տանին, մինչդեռ Մեփիստոֆէլ կ'անհետանայ՝ հրեշտակախումբին ազդեցութեամբ։

ՎԵՐՋ

Կունօ՝ իր չքնաղ տաղանդէն հուր մը դրած այս նիւթին կեանք տուած է, Մերթ ախորժելի, մերթ հոգեկան տեսարաններ՝ ուր երաժշտութիւնը իր հմայքը աւելցնելով՝ կը յուզէ, կը փոթորկէ հոգիի ալիքները։

Ֆաուսթի դերը կատարեց Գ. Սանթոբէլլէ (ténor), որ իր ուժեղ ձայնին բոլոր հմայքը թափեց, մանաւանդ Բ. արարուածին վերջը, ուր Մարկրիթի հետ դըրկախառնուած՝ քաղցրալուր տաղ մը դիգրկեցին։ Վալանթէնի դերին մէջ Գ. Մատար (պարիթօն) իր հնչուն բայց մեղմօրէն ու դալար ձայնին բոլոր հմայքը ցոյց տուաւ, ինչպէս ուրիշ խաղերու մէջ ալ։ Ֆաուսթին տեղին պաշտօն է Գ. Մօչէրի որ կատարեց Մեփիստոֆէլին դերը՝ շատ վայելուչ իր հասակին, դող ու բամբ ձայնին և ճոխ ու խաղար շարժուձեւներուն։ Ուրիշ խաղերէ աւելի յաջող անցաւ Ֆաուսթի ամբողջութիւնը, որուն մեծապէս կը նպաստէ երգահանէ աւելի ճարտար երաժիշտներու խումբը զոր կը վարէ Մաէսթրօ Ռ. Ճիովանէլլի։ Ա. տեսարանին հիանալի էր Մարգարիտայի բնապատկերը՝ ելեկտրական լոյսերու մէջ ողողուած ու շատ արժանացած կերպով։

Ս. Դ.

ՏՕՔԹ. ՄԱԽՕԽԵԱՆ

Dr. Mahokian

ՊԷՐԱ, ԹԷՓԷ-ՊԱՇԻ

Տօքթ. Մախօխեան վերջնականապէս վերադառնալով Կ. Պոլիս, հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 1էն 4 (Ք. Ե.) Պէրա, Թէփէ-Պաշի, թիւ 15 բնակարանը։

13—20

ԱՆՀԵՏԱՑԱԾ ԴԵՄՔԵՐ

Տ. ԿՈՐԻՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԷԼԼԻՏԻՐԷՄԵԱՆ

1897ին, Կարնոյ մէջ, Տաճարի փողոցին գլուխը, կը նշմարեմ միատեր կղերական մը, ջղուտ կազմուածքով ու սանկ՝ տէրվիշական շարժուձեւերով, գէթ երեւութապէս։ Մեր կղերականներու ընդհանրապէս ծեքծեքուն ու բռնազբօսիկ կերպով պաշտօնական ձեւակերպութեանց վարժուած աչքերս՝ կանգ կ'առնեն հոդ ու կը դառնամ ընկերակցիս հարցնելու։

— Կարմիր վանքի Փ. Վանահայրն է, Կորիւն վարդապետը։

Արդարեւ Կորիւն մըն էր տեսածս, եկեղեցական սքեմին տակ։

⁂ 1899ին, Խարբերդի Խուլէի վանքին մէջ, գիշերային ժամու մը, հիւրերու խմբակ մը կուգայ բարեխառնել մեր վանական կեանքի միօրինակութիւնը։

Վարդապետ մը իր հետեւորդներով, ներս կը մտնէ վանքի որբանոցին հիւրասրահէն։ Խոժոռ ու համարձակ շարժուձեւերով կը տեղաւորուի բազմոցին վրայ ու քանի մը բառ հազիւ փոխանակած մէջերնիս, կը դառնայ դէպի դուռը, որուն առջեւ քանի մը ծառաներ կը սպասեն։

— Ծո՛ւխ բերէք, կը հրամայէ անոնց որոնք բան մը չեն հասկնար. քանի մը վայրկեանէն, կը կրկնէ նոյն բառով, բայց ի զուր։ Կը կռահենք թէ թիւթիւն բառը չարտասանելու ճիգն է որ մէջտեղ ձգած է անոր տարօրինակ թարգմանութիւնը, փոխանակ «ծխախոտ»ի։ Ու կը հասկցընենք ծառաներուն, որոնք կը փութան՝ աւելի պատկառոտ ու ամչկոտ։

— Նորին Սրբութիւնը՝ Զարսանճագի և Չմշկածագի նորընտիր առաջն. Տեղապահն է, կը ծանօթացնէ վերջապէս հետեւորդներէն մէկը, ծունկ-բարեւ կեցող հայցկատակի մը բոլոր ծամածռութիւններովը։

Յաջորդ օրը, առաւօտուն, վարդապետը կ'այցելէ որբանոցի վարժարանին դասարաններն ու սրահը, կը քննէ ուսանողներու կարողութիւնը, ի ներկայութեան հետեւորդներուն և քանի մը Խարբերդցի հեռաքրքիրներու, որոնք հետըզհետէ աւելի պատկառոտ աչքերով կըսկըսին դիտել ներեկ հիւրը։ Սրահին մէջ վանականին կզգուշացումէն օգտուելով, «Մէ հայրենեաց պաշտպանիր»ը կը խմբերգեն որբուկները։ Վարդապետը կը լսէ պահ մը, յուզուած, երրորդ տունին՝ թաշկինակը աչքերուն կը տանի, միւս ձեռքի շարժուձեւովը խնդրելով որ դադրեցնեն։ Կ'արտասուէ։ Հազիւ ինքզինքը ամփոփած, երբ դուրս կ'ելլէ, կը փութայ կարեւոր գումար մը նուիրել որբանոցին, անակնկալօրէն, ու նուէրը կ'արձանագրէ սեղանի տետրին մէջ, մաքուր ճկուն ձեռագրով մը։ Մաքրով, որով և ամէն տեսակէտով տիրած է ալեւոր ականատեսներուն վրայ։ Համարումն ու համակրանքը կը լայննան իր շուրջը, և ինքն ալ կը սկսի բացուիլ տակաւ, կը խօսի, կը կատակէ ամէնուս՝ ու քանի մը Խարբերդցիներու հետ, որոնք իրենց նոյն սահնի Առաջնորդէն օծուն կը թռթռեն։ Գեւորգ վրդ.ի խնդրոյն տակ ատեն էր։ Անմեղօրէն ճկուն թելեաննու մը կը դրոշմենք ներեկ վարդապետին մէջ, ինքնին շատ ալ բարձր՝ բրածոյ Բագրատունիէն։ Մենք իսկ համակրած ենք, գէթ վերատահօրէն։

Զինքը ծանօթացնող հետեւորդը կը շարունակէ չպարկոտել, մէկ մը վարդապետին դառնալով, երկու բառին անգամ մը «Նորին Սրբութիւնը» յեղյեղելով «վասն փոյթեռանդն ջանիցն ուսուցչական պաշտ. խումբին ևն»։ Վարդապետը՝ դիւանագէտի լրջութեամբ կը լսէ, մենք հազիւ ծիծաղնիս կը զսպենք, ու հայրը անճշմարիտօրէն կը փափաջէ քովէն։

— Այս մարդուկը՝ կը թուի թէ՝ ութսունական 80ական թուականներուն մէջ է դեռ. նոյն օրը կը մեկնի մեր վարդապետը — հիւրը, — նո՛յն ինքն Կորիւն վարդապետը դարձեալ, նոյն հաւէսու կազմուածքով և պատկառելի մօրուքով, ուր ճերմակ թելերը հազիւ նշմարուիլ սկսած են...։

⁂ 1905ին, Տիգրանակերտին մէջ, խանդավառ ընդունելութեամբ կը ժամանէ ու կը մնայ քանի մը օր, Տարօնի նախկին Առաջն. Տեղապահը, նոյն Կորիւնը, որ այժմ կը խիզախէ դէպի Մուշ, Բաղէշին ձերբակալութիւնէն, Գենելի առաժման անհետացումէն ու Խոտորջի հըրամարումէն յետոյ։ Այդ հանգամանքին կը միացնէ եռանդուն քարոզներ, կրակոտ շարժումներով, Տ. Կիրակոս եկեղեցիներուն մէջ, լիարուռն նուէրներ, դրօշ կը բաշխէ աջ ու ձախ, գրաւիչ տալով հանրային համակրութեանց, յոխնախ ընկերութեամբ մեծագանգուած Եզեկիէլի, իբր ամենագրաւոն հաւաքատեղի։ Ցարդանքն ու համակրանքը դարձեալ կը պաշարեն իր շուրջը, կ'ուզեն վար դնել զինքը, զանազան մէտաղորութեան պատրուակով, բայց խիզախէ վերջ մը տալու նպատակով Եզեկիէլեան մղձաւանջին, որ այդ պահուն կարցած ծանրութեամբ կը ճնշէր հանրութեան կուրծքը. Սոսկ քայլ մը մնաց, որ զինքը Առաջնորդ ընտրեն։

⁂ 1908ին, դարձեալ Տիգրանակերտ, Ազատութեան հռչակման վաղորդայնին։ Զարսանճակ — Զմշկածագի վիճակներ և Մշոյ եռամեայ պաշտօնավարութիւնը՝ ճեփ-ճերմակ դարձուցած են բոլորը Կորիւնին, բայց սիրտը՝ նոյն է, միտքն ալ նոյնը, յաւէտ երիտասարդ, վառվռուն, բայց խորապէս դիւանագէտ մինչեւ ատեն։ Կարճ տեսակցութիւն մը կ'ունենանք։ Հիւրեր ներս կը մտնեն։

Ազատութեան արշալոյսով ողողուած ենք, օրհնա՛ծներ, ըսելով կը սկսի տաղասաւելիս մը, դիմացիններուն մազին ու սրտին վրայ ձեւուած։ Հիմակ ալ՝ Եդեսիա կը մեկնի Կորիւն վարդապետ, իբր Առաջն. Տեղապահ։ Անկէ վերջ, ձայնձուն չելաւ՝ իր մասին. ու այս մօտերս, յանկարծ, հանդիպեցանք իր մահուան լուրին, Ուռհայի մէջ, որ զանազան մեկնութեանց ալ տեղի տուած է եղեր։

⁂ Շատ հետաքրքրական տիպար մըն էր Տ. Կորիւն վրդ. Էլլիտիրէմեան, որ ամէն բանէ առաջ՝ վարպետ մարդ էր. այս կորիզին շուրջ կրնանք դնել իր անշահախնդրութիւնն՝ որով յարգուեցաւ ու սիրուեցաւ, իր անձնուիրութիւնն, որով փնտռուեցաւ, իր եռանդն, որով գործեց, կրցաւ ապրիլ փառասիրապէս և խոր յիշատակ մըն ալ թողուլ, մահուանէն վերջն ալ։ Անօրի մահով մարդ չէր ան. ընդհակառակը...։ Գիտէր լիարուռն վառուիլ և լիարուռն ծախսել միանգամայն։ Ո՛չ դրամապաշտ էր, ո՛չ ալ ճըգնաւոր, հակառակ եղած տարածայնութեանց։

Երիտասարդութեանը, ապրած լինելով Կովկասի կաղմերը իր վարուկերպին ու խոռոտածքն իսկ պատուաստուած էին Ռուսահայոց յատուկ բնականին, անարուեստ ինքնապաշտութիւնով մը, որ դրսուինց էր, Խրիմեանական մանրանկար մը իր մէջ անձնաւորել ջանացող այս հաւաքուած վարդապետը «Հայրիկ» յաջորդելու անմեղ փառասիրութիւնն իսկ մշակած էր՝ Բերլինի մէջ. նորայր մը, որ առեւնին թեղճ ու կրակ քահանաներու քաղնն իսկ փախցուցած էր։ Գէթ Կորիւն վրդ. ամէն ինչ վայելեցնելու կերպը գիտէր, իր մասին։

Տ. Կորիւն վարդապետէ շատ աւելի զարգացած մեր նոր կղերականներն իսկ, անհրաժեշտօրէն պէտք պիտի ունենան վերոյիշեալ գործելակերպերուն, որոնցմով Տ. Կորիւն վրդ. արժեցուց իր սահմանափակ մտաւորական զարգացումը, երիտասարդացուց իր հնութիւնը, և ուստի՝ սիրուեցաւ, յարգուեցաւ ու չպիտի մոռցուի ալ։

ԼԵՒՈՆ ՄՐԱՊԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ԳԵՐՄԱՆ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ՑՈՅՑԸ

300 ՀԱԶԱՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՂՆԵՐ

Պերլինէն յուն. 23 թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ արմատական-ընկերվարականներու նախկին պետ, Բոլ Սինկէր, նոյն օրը թաղուեր է։ Երեք հարիւր հազար մարդիկ հետեւեր են դագաղին։ Դագաղը որ քանի մը օրէ ի վեր Ֆօրվէրց լրագրին խմբագրատան շէնքին մէջ ի տես դրուած էր, ահագին բազմութեան պատճառաւ հազիւ կարելի կ'ըլլայ ժամը երկուքին ճամբայ հանել։ Մեռելակառքը չափազանց պարզ էր։ Ետեւէն կ'երթային հարիւրաւոր կառքեր, որոնք լեցուն էին պսակներով։ Մեռելակառքին ճամբուն վրայ ոստիկանները շատ սահմանափակ թուով էին, որովհետեւ ապահովութեան հսկելու պաշտօնը ընկերվարականները իրենց ստանձնած էին։ Ընկերվարականները, իրենց պաշտօնը գործադրած ատեննին, ոստիկաններու համանման պարագաներու սովորական միջոցներն ալ կիրարկելէ չէին հրաժարեր։ Տեսնուեցան ընկերվարականներ, որոնք կռուփներ կ'իջեցնէին իրենց «ընկերոջներուն» գլխուն, երբ այս վերջինները, հակառակ տրուած պատուէրներուն, կը փորձէին ճամբուն մէկ եզերքէն միւսը անցնիլ։ Ուշագրաւ միջադէպ մը պատահած է, այսինքն այդ օրը, թափօրին անցած ատեն, ամէն մարդիկ հանած են իրենց գլխարկները, որը շատ հազուագիւտ կերպով միայն ի յայտ կուգայ։ Բարիզեան թերթի մը թղթակիցը այս առթիւ կը գրէ. «Մերեր, ծիծեր և բանւորներ գիրկերնին պինդ բռնած մայրեր ժամերով գերեզմանատանը միացին, վերջին անգամ մըն ալ ողջունելու համար այն մարդը՝ որ այնքան անգամներ զիրենք և իրենց շահերը պաշտպանած էր։» Թափօրը ժամը վեցին հազիւ կրցած է գերեզմանատուն հասնիլ։ Թափօրին հետեւողներուն մէջ կային նաեւ բազմաթիւ երեսփոխաններ և Պերլինի քաղաքապետը։ Բոլորն ալ մաքուր ու պատշաճօրէն հագուած էին։ Բոլ Սինկէր մեծ ժողովրդականութիւն վայելող անձ մըն էր, նոյն իսկ իր հակառակորդները կը յարգէին զայն։ Բազմաթիւ դամբանականներ արտասանուած են, որոնց մէջ գերման ընկերվարական երեսփոխանի մը արտասանածը մեծ տպաւորութիւն գործած է։ «1870ին, ըսած է դամբանախօսը, Սինկէր այն հարիւր տէմօքրաթներուն մէջ էր, որոնք Սէտանի պատերազմին յաջորդ օրը բողոքեցին, ըսելով թէ պատերազմը պէտք է վերջանայ և Ալզաս-Լօռէնը պէտք չէ Գերմանիոյ կցուի։»

ԻՏԱԼԻԱ, ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

Իտալիոյ և Աւստրիա-Հունգարիոյ ընկերվարականներու պատգամաւորութիւն մը, վերջերս հաւաքուելով Թրիէսթէի մէջ, խորհրդածութիւններ կատարած է, ի նպաստ խաղաղութեան մթնոլորտ մը ստեղծ բերելու համար Իտալիոյ ու Աւստրիոյ միջեւ և արգիլելու համար սպառազինումը։ Ժողովը որոշած է երկրորդ հաւաքոյթ մըն ալ ընել ապրիլի մէջ Ֆիօրենցայի կամ Հաամի մէջ։

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿԸ ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ժանտախտը կը շարունակէ օրէ օր աւելի սաստկութեամբ ճարակիլ Մանչուրիոյ բոլոր քաղաքներուն մէջ։ Մաթէն թղթակիցը ահաւոր բաներ կը պատմէ, երբեւ ականատես այս համաճարակին աղէտին։ «Ֆուցիատեա քաղաքը, կ'ըսէ ան, առաջին անգամ այցելողին աչքերուն առջեւ սոսկալի տեսարաններ կը պարզէ։ Իր աչքերուն տակ կը տեսնէ Չինացիի դիակներ, չըլլալ պատուած մարդերով. քիչ մը անդին դարձեալ դիակներ. աւելի անդին՝ կաղինի միջուկ ծախող Չինացի մը կը փռէ կաղինի միջուկներուն վրայ, կ'այլագունի ու կը մեռնի։ Անցորդները, առանց այս տեսարանին ազդուելու, կը խայրան կաղինի միջուկին վրայ ու կուտեն և ոմանք ալ կը գրպանեն։ Տունէ մը կիսամեռ դիակ մը դուրս կը բերուի և կը ձգուի փողոցին մէջ։ Ռուսիկան մը կը հարցնէ թէ ինչո՛ւ միջոցներ ձեռք չեն առներ։ «Դիակները երեք-չորս օր փողոցներուն մէջ կը մնան, բայց առէկաժ գրաւակելիք բան չէ», կը պատասխանէ ստորինը ու կ'անցնի կ'երթայ անհոգ։» Վերոյիշեալ թերթին թղթակիցը շարունակելով իր պատմը կը հասնի մինչեւ Սանկարերի եզերքը, ուր գետին երկու մերկ և մէկ կիսամերկ դիակ կը տեսնէ։ Շուներ դիակներէն մէկուն գլուխը կ'առնեն կը տանին, իսկ ագռաւներն ալ այդ դիակներուն մարմիններուն մնացած մասերը կ'ուտեն։ Փողոցի մը մէջ դագաղ մը կը տեսնուի, որուն մէջէն կծկած ձեռք մը դուրս կ'ելլէ. դագաղը մառանւոր հսկողութեան տակ տարուած չըլլալուն պատճառաւ ամէն մարդ կը մօտենայ եղեր անոր։ Կղզիի մը մէջ շուներ մերկ Չինացիի մը դիակը կը լմնտէին որուն գլուխը և լանջքը միայն մնացած էին. ձեռքերը, փորը և սրունքները կերուած էին արդէն։

⁂ Ամէն օր Խարպինէն հասած հեռագրական տեղեկութիւնները շատ ցաւալի գոյներով կը նկարագրեն կացութիւնը. փողոցները ամայի են դրեթէ։ Քաղաքին մէջ բնակող քանի մը Եւրոպացիները սիւպլիմէ՛ի մէջ թաթխուած դիմակներ կը կրեն և իրենց անհրաժեշտ եղող առարկաները գնելու համար միայն դուրս կ'ելլեն։ Համաճարակը անհաւատալի արագութեամբ կը տարածուի Մանչուրիոյ բոլոր քաղաքներուն մէջ։ Ամէն օր թէերեւս հազարաւոր զոհեր կը պատահին ու տասը փախչողէն Չինացիները ոչ մէկ վրիժառական միջոց ձեռք առած են։

ԱՂՋԻԿՆԵՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ...

Գանատացի պատգամաւորներ Անգլիոյ մէջ կը պտտին ի խնդիր... աղջկան։ Շահեկան բանախօսութիւններ կ'ընեն, որոնց մէջ կը խօսին այն փայլած ապագային վրայ զոր պիտի ունենայ քիչ ատենէն բարգաւաճ Գանատան, ու ցեղին պահպանութեանը համար անգլիացի տաղջ ու կայտառ աղջիկներու պէտքը կը շեշտեն, մանաւանդ այն տեսակ աղջիկներ որոնք վարժուած ըլլան դաշտերու մէջ աշխատելու։ Փել Մել Կազէթ իր առաջնորդող յօդուածը սա բառերով կը վերջացնէ. «Գանատայի համար անգլիացի աղջիկներ գտնելու խնդիրը շատ առաջ լուծուած ըլլալու էր. եթէ այսպէս եղած ըլլար, մեր գանատացի հայրենակիցները իրենց զաւակ Ճօնաթանը (Մ. Նահանգներ) երիտասարդ աղջիկներուն հետ ֆլիրթ չպիտի ընէին։ Ազգային խնդիր մը ձուլումին համար Մայր Երկրին և գաղթօճակներուն բնակիչներուն միացումը անհրաժեշտ է։»

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՀԱՅ ՃԱՇԱՐԱՆ

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովի փողոցը

Հուգուգի դատարանին տակ

Իսկապէս խնայողական ճաշարան մը, ուր կարելի է համեստ գումարով կուշտ ու կուռ ճաշել համով կերակուրներ, ամիսը 80 և շաբաթը 20 ղրուշի փոխարէն։ Տրուած կերակուրներն են երկու պնակ մսեղէն կամ բանջարեղէն, մէկ պնակ բիլաւ կամ ապուր։ Այդ ճաշարանին մաթութիւնը խիստ համեստ է ու անխարդախ։ Մաքրութեան շատ հոգ տարուի։ Դիմողները մեծապէս գոհ պիտի մնան։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

ՍԱԻՏ ԻՏՐԻՍ ԵՒ ԻՄԱՄ ՍԱՀԻԱ ՄԻԱՑԱԾ

Հոտէյտայէն յունուար 25 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ըմբոստները նոյն առտուն մէկ քանի կէտերէ յառաջանալով քաղաքին մօտեցած են։ Բայց Հոտէյտայի մօտ ամրոցին մէջ գտնուող զինուորները սաստիկ կրակ մը բանալով ըմբոստներուն դէմ, բռնադատած են զանոնք նահանջելու։ Այդ կռուին մէջ զինուորներէն երեք հոգի վիրաւորուած են։ Արաբներուն կորուստը յայտնի չէ։ Նկատելով որ ապստամբները նորէն յարձակում պիտի գործեն հաւանաբար, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են հրամանատարին կողմէ։

⁂ Ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ հետեւեալ զեկոյցը եղած է. «Զօրավար Սալիս փաշա, որ Հոտէյտա կը գտնուի, պատերազմական նախարարութեան կը հեռագրէ թէ Սէյիտ Իտրիս մինչեւ հիմա ոեւէ յարձակում չէ գործած ոչ Քոնֆիտայի և ոչ ալ Ճիզանի վրայ։ Եէմէնէ առնուած հեռագրի մը մէջ ըսուած է թէ Հօրան Շէրաֆէի զինուորական կայանի զինուորները Հաճէյէ դրկուած են։ Ասիրի շրջականները գտնուող գիւղերը ամրակուռուած են. 300 զինուորներէ բաղկացած ջոկատ մը, ըմբոստներուն հետ կռուելէ յետոյ Մէ-ատէյի լեռնոտ մասին մէջ, Համանուն քաղաքը մեկնած է։»

⁂ Ստոյգ աղբիւրէ կը հաւաստուի թէ կատարեալ համաձայնութիւն մը գոյացած է Իմամ Եահեա և Սէյիտ Իտրիսի միջեւ։ Այդ երկու պետերը իրենց միացած ուժերով կառավարութեան դէմ պիտի պայքարին։

⁂ Գ.- Զօրաբանակի հրամանատար Հասան փաշա խմբագրի մը յայտարարած է թէ ո և է հրաման չէ տուած Սելանիկի պահեստիները շարժման մէջ դնելու համար։ Միայն Սքիւպի պահեստիները զէնքի տակ կոչուած են։ Հասան փաշա նմանապէս հերքած է Էլպիսանէն 1000 կամաւորներու մեկնումը դէպի Եէմէն։

⁂ Էսկիշէհիրէն եկած մէկ քանի վաշտ զինուորները Սելիմիէի զօրանոցին մէջ տեղաւորուած են։ Գորամանի և Գոզգըրի պահեստի վաշտերը դէպի Կ. Պոլիս ճամբայ հանուած են։

⁂ Թուրք թերթերը կը հերքեն այն լուրը թէ Ազաւալլեան փաշա, հրամանատար կարգուելով, Հիճազէն մեկնած է, Հոտէյտա երթալու համար։ Պաշտօնական հեռագիր մը համաձայն, Ազաւալլեան փաշա Թաիֆի մէջ, Մեքքէի շրջակաները, կը գտնուի։

Բ. ԴՌԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Ելմտական, դատական և արտաքին գործոց նախարարները, տաղէ օր, եպարքոսին հետ խորհրդակցութիւն կատարեցին Բ. Դրան վերաշինութեան մասին։ Վերջնական որոշում մը չէ տրուած դեռ։ Սադրազ հաւանական կը գտնէ որ այրած շէնքերը վար առնուելէ յետոյ, փոխանակ շէնք մը կառուցուի իբր վարչապետարան։ Շէնքին կառուցումը աւարտելէ յետոյ, եպարքոսական պաշտօնատունը հոն պիտի փոխադրուի, և եպարքոսութեան ու արտաքին գործոց նախարարութեան հիմնական պաշտօնատուները վար առնուելով՝ նոր տաղաւարներ պիտի շինուին։ Այդ տաղաւարներուն մէջ գտնուող պաշտօններու ընդունելութեան համար մասնաւոր դահլիճներ պիտի դըրուին։ Իգտամ կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը ընդունած է Ֆրանկիա էֆ.ի և Վէտտա պէյի ծրագիրը, որուն համաձայն, եպարքոսութեան պաշտօնատունը երեք մասերէ պիտի բաղկանայ։ Տաղաւարները իրարու հետ հաղորդակցութիւն պիտի ունենան։ Եպարքոսական պաշտօնատան դէմը գտնուող շէնքերը պիտի գնուին և պարտէզի պիտի վերածուին։ Իւրաքանչիւր պաշտօնատուն մասնաւոր նիզակ մը պիտի ունենայ ապրիլի համար։ Շէնքը 14000 կանգուն տարածութեան վրայ պիտի կառուցուի։ Ծախքը կը հաշուուի 600,000 ոսկի, երեք տարիէն վըճարելի, տարին 200,000 ոսկի։ Կառավարութիւնը Խորհրդարանէն հարկ եղած վարկը պիտի ուզէ, անմիջական կերպով շինութեանց ձեռնարկելու համար։

⁂ Բարապաններու հարցաքննութենէն երեւան եկած է թէ ատենըմէ շատերը Բուզաթ կը խնկարկէին ամէն գիշեր։ Ոստիկանները յայտարարած են թէ ցերեկները հսկողութիւն կատարելնուն համար գիշերը այդ պաշտօնը չէին կատարեր։ Մնաց որ, այդպիսի հրահանգ մըն ալ չէին ստացած։ Ընդհանուր հսկող Մէհմէտ էֆ. յայտարարած է թէ չէր գիտեր հրդեհի ծորակներուն բանալիներուն ո՛ւր գտնուիլը և անոնց գործածութեան եղանակը։ Այդ մարդը աւելցուցած է թէ երբեք գիշերը չէր մնար Բ. Դրան մէջ, այլ իր բնակարանը կ'երթար, Վերին Վօսփոր։

⁂ Պետական Խորհուրդի դիւաններուն համար տեղ մը որոշուած չէ տակաւին։ Նախ մտադրութիւն կար հանգուցեալ Արիֆ փաշայի ապարանքը վարձելու։ Ապարանքին տէրը առաջարկած է 8000 ոսկիի ծախել զայն։ Ապա օր յանձնաժողով մը աչքէ անցուց Տիվան Եօլու գտնուող Գասըմբղաշէի ապարանքը։ Եթէ երբեք յարմար շէնք մը չգտնուի, Պետական Խորհուրդը պիտի հաստատուի առժամանակեան կերպով նախկին նախարարութեան հին շէնքին մէջ։ Պետական Խորհուրդը իր յառաջիկայ նիստին մէջ որոշում մը պիտի տայ նոր շէնքին կառուցման մասին։ Թուրք թերթ մը կ'իմանայ թէ Կ. Պոլսոյ կուսակալութեան շէնքին մէջ պիտի փոխադրուի Պետական Խորհուրդը։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թայմսի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը իր թերթին կը հեռագրէ. «Տաճկաց արագահարուած թնդանօթներ յանկարծ ճամբայ դրկուած են։ Թրեպօլ-Թրիխալա երկրամասին մէջ կատարուելիք պատերազմական պատրաստութեանց համար Ցունաստանի կողմէ եղած ձեռնարկը զինուորական ցոյց կը նկատուի։ Այսօր հաստատուած է որ Շաֆի աղանդաւորներուն վրայ արագաձիգ թնդանօթներուն ի գործ դրուած խոշոր գնդակներուն մասին տարածայնուած լուրը չինծու է։ Հոտէյտայի հետ ամէն հաղորդակցութիւն խզուած ըլլալով, հանկէ հասած կարգ մը լուրերը կասկածելի են։ Տարօրինակ է որ Հոտէյտայի հիւպատոսները բացարձակապէս ոչ ևէ լուր չեն տար։ Հոն, օգնական զինուորներ դրկելու խնդիրը շատ դանդաղութեամբ կը յառաջանայ և դժուարութիւններու կը բախի։ Ներքին գործոց նախարարութեան պիւտճէի յանձնաժողովը Պոլսոյ և Ֆէրիզովիչի (Ալպանիա) Պատ. ատեաններուն համար բացուած վարկը չընդունիր, նկատելով որ պաշարման վիճակին տեւողութիւնը առաջիկայ մարտ ամսուն կը վերջանայ։

ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

Բօթարալլիի և Լիթօգօրի միջեւ օսմ. զինուորները ու հելլէն հրոսախումբ մը ընդհարում ունեցած են իրարու հետ։ Երեք Հելլէններ սպաննուած են և մէկ հոգի ալ վիրաւորուած է։ Բէթրէի պուլկար հրոսապետը բնաջինջ եղած է Քարաճովայի մէջ։ Բէթրէ և իր արբանեակներէն երեք հոգի սպաննուած են։ Երկու զինուորներ ալ վիրաւորուած են։

ՕՍՄ. ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Օսմ. շոգենաւային ընկերութեան դրամագլուխը 500,000 օսմ. ոսկի պիտի ըլլայ, որ փոխառութեամբ պիտի ապահովուի։ Վարչական Խորհուրդը պիտի բաղկանայ պատերազմական, ծովային, ելմտական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւններու մէկ մէկ պատուիրակներէն։ Վարչական Խորհուրդին մէջ պիտի գտնուին նաեւ փոխառու պանքային կողմէ պատուիրակ մը և ուրիշ ձեռներէց օտարականներ։ Փոխառութիւնը պիտի հաստատուի նոր ընկերութեան հասոյթներէն։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Նոր կամուրջին յատակագծին համաձայն, Էմին-Էօնիւ գտնուող Վալիտէ Սուլթան խանին փլուզումը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ։ Նկատելով որ ծախքերը մեծ գումար պիտի բռնեն, կը խորհուի նոր կամուրջը Պոլսոյ քարափին կողմը քաշել։ Քարափի ընկերութեան ըլլալիք հատուցումը որոշելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Ինչպէս ծանուցինք երէկ, Լորտերու ժողովին մէջ գահաճառին տրուելիք պատասխանը քննուած ատեն, կառավարութեան ներկայացուցիչ Լորտ Քրիւ յայտարարած է թէ արտաքին գործոց նախարարը ուշադրութեամբ պիտի քննէ Մակեդոնիոյ մէջ զինաթափութեան առթիւ կատարուած բարբարոսական արարքներու մասին տրուած տեղեկագիրները։ Թանին իր երէկուան խմբագրականին մէջ այդ յայտարարութեան վրայ խօսելով, ցաւ կը յայտնէ անգլ. Խորհրդարանին մէջ կառավարութեան անունով արտասանուած այս խօսքերու մասին։ Թուրք թերթը կ'ըսէ թէ անոնք մէկ կողմէն կը վիրաւորեն օսմ. արժանապատուութիւնը, ու միւս կողմէն ալ երբեք չեն համաձայնիր այն լրջութեան զոր սովոր ենք տեսնել անգլ. կառավարութեան քով։ Բոլորովին անպէտ է արտաքին քաղաքականութեան անունով Ժողովի մը մէջ արտասանել այնպիսի խօսքեր որոնք ո՛չ օգուտ, ո՛չ ազդեցութիւն և ոչ ալ գործնական արդիւնք մը կրնան ունենալ, և շատ հեռու են խօսող կողմին փառքին ծառայելէ։ Եւրոպա երբեմն բռնապետական Թուրքիոյ գործերուն միջամտելու համար կրնար իրաւունք ունենալ անոր ուղղութիւնը քննադատելու, սակայն կը կարծենք թէ ա՛լ պէտք է գիտնալ որ օսմ. սահմանադրական կառավարութիւնը ո՛չ մէկուն կուտայ այս իրաւունքը։ Մեծ Տէրութիւնները, համախորհուրդ, բռնապետական Թուրքիոյ վրայ ազդեցութիւն բանեցնելով ուզածնին կրնային ընել տալ։ Այսուհանդերձ Մեծ Տէրութեանց Դեսպանները մեզմէ աղէկ գիտեն թէ ատոր մէջ ալ ո՛րչափ նեղութիւն կը քաշէին։ Թանին չատ անպաշտպան կը գտնէ Թուրքիոյ ներքին գործերու մասին անգլ. խորհրդարանին մէջ խօսք գտնելը։ Առաջ կարելի էր խօսիլ, կ'ըսէ, որովհետեւ առաջ կարելի էր եւրոպական Տէրութեանց կողմէ համախորհուրդ որոշում մը տալ և զայն գործադրել։ Սակայն այլեւս մէջտեղէն վերցած է գործադրելու կարելիութիւնը, և ըսուած խօսքերն ալ ապարդիւն մնալով, պզտիկ ձգելու պատճառ պիտի ըլլան, և միւս կողմէն ալ Թուրքիոյ հանրային կարծիքը պիտի յուզուի, և մամուլին մէջ ալ վէճի դուռ բացուելով յարաբերութիւնները ի զուր ցաւալի գոյն մը պիտի առնեն, քանի որ օսմ. մամուլը՝ օսմ. արժանապատուութիւնը պաշտպանելու համար բնական չատ մը դառն խօսքեր կրնայ ունենալ։ Թանին կ'եզրակացնէ թէ երբ տեղի ունեցած «բարբարոսական արարքներու մասին տեղեկագիրները քննուին ուշադրութեամբ, հետեւանքը այն պիտի ըլլայ որ Մակեդոնիոյ մէջ անզօրութիւնը պիտի խանգարուի, արտասանուած խօսքերը քաջալերութիւն պիտի տան հրոսախումբերուն։ «Այն ջարդի միջոցին, որ Պոլսոյ համար յաւիտենապէս սեւ յիշատակ մը պիտի կազմէ, կարգ մը խեղճեր ինքզինքնին ազատելու համար անգլ. զրահաւորներուն Մարմարայի ջուրերուն մէջ երեւնալուն սպասած էին։» Լորտ Քրիւէն խօսքերը լսող պուլկար քօմիթէճիներն ալ Մակեդոնիոյ հանդարտ, աշխատ և խեղճ գիւղացիներուն պիտի հաւատացնեն թէ անգլ. մարտանաւերը Մակեդոնիոյ լեռները պիտի մագլցին, և ամէնէն վերջը աս պիտի ըլլայ որ պիտի կարծեն թէ Անգլիոյ բարոյական աջակցութիւնը իրենց հետ պիտի ըլլայ՝ անմեղ արիւններ թափելու մէջ։ Քօմիթէճիներուն գործունէութիւնը այս յայտարարութեան վրայ պիտի աւելնայ, որովհետեւ պիտի յուսան որ որքան աւելի չարունակեն արիւն թափել, իրենք այնքան ուշադրութիւն պիտի գրաւեն, և օր մը միջամտութիւն հրաւիրելու յոյսը պիտի ունենան։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ

Թուրք թերթերը [illegible] նայելով, ելմտական նախարարութիւնը Հան. Պարտքի Վարչութեան և ծխախոտի րէժիի տնօրէնութեան զեկուցած է իր որոշումը, որով պիտի ջնջուի ծխախոտի րէժին։ Երէկ տասնէ չափ երեսփոխաններ արտաքին գործոց պաշտօնատունը երթալով, խորհրդակցութիւն կատարեցին Ճաւիտ պէյի հետ, ծխախոտներու չահագործութեան յատուկ եղանակին վրայ, որ պետական գլխաւոր հասոյթներէն մէկն է։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Գերման դեսպան պարոն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն, առջի օր Եպարքոսին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ և իր կառավարութենէն ստացած հրահանգները հաղորդեց Պաղտատի երկաթուղիին մասին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՍԱՌՆԱՄԱՆԻՔԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ.— Հրեայ նորատի աղջիկ մը, առջի օր, [illegible]-Գալաթիայ փողոցէն անցած ատեն, սառը սահելով գետին ինկաւ։ Խեղճ աղջիկը քիչ յետոյ մեռաւ անկումին հետեւանքով։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.— Մէսամրիէ Տանիւբ շոգենաւը, որ 800 զինուոր և 200 ճամբորդներով Պոլիս կուգար, Հայտար-Փաշայի մօտ ընդհարեցաւ անգլ. շոգենաւու մը։ Տանիւբ թեթեւ վնասներ կրած ըլլալով, կրցաւ ուղեւորները ցամաք հանել։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ 38րդ ՆԻՍՏ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆՔԸ ԱՒԱՐՏԱԾ

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷԿ ՔԱՆԻ ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ ժամը 10.30ին նիստ գումարեց, նախագահութեամբ Ահմէտ Րիզա պէյի։ Նախորդ նիստի ատենագրութեան ընթերցումէն յետոյ, խօսք առաւ Հալէպի երեսփոխան Պէհա պէյ և դարձեալ խնդրեց որ Հալէպի վիլայէթի աղքատներուն ձմրան խստութեան առթիւ գումար մը յատկացուի։ Ժողովը այդ մասին արուած թագրիրը պիւտճէի յանձնաժողովին ղրկեց։

Ետքը չարունակուեցաւ Զինուորագրութեան օրէնքին վիճաբանութիւնը։

76րդ յօդուածին տրամադրութեամբ, հինէն ի վեր զինուորութենէ զերծ մնացած իսլամ և ոչ-իսլամ բոլոր տարրերու անհատները 325 տարիէն սկսեալ պիտի արձանագրուին իրենց տարիքներուն գտնուած զինուորական կարգերուն մէջ։

77րդ յօդուածին տրամադրութեամբ, գաղթականները օսմ. հողին վրայ հաստատուելէն մինչեւ 6 տարի զերծ են զինուորութենէ։

78րդ յօդուածին տրամադրութեամբ, պարսկահպատակի մը հետ ամուսնացող օսմանցի կնոջ մը զաւակը զինուոր կ'առնուի։ Էնճիւմէն ղրկուեցաւ։

79րդ յօդուածը, որուն մէջ բարձրագոյն դպրոցները ճշդուած էին, յետաձգուեցաւ, լսելու համար պատերազմ. և կրթ. նախարարներուն բացատրութիւնները։

80րդ. «Օսմ. կամ օտար բարձրագոյն վարժարաններէ վկայուածներ եթէ մասին ունենան, տարի մը գործօն ծառայութիւն կ'ընեն իրենց քաղաքին մօտաւորագոյն տեղին մէջ. իսկ լիսէններէ և երկրորդական վարժարաններէ վկայուածները երկու տարի գործօն ծառայութիւն կ'ընեն»։

Մերժուեցաւ Վասֆի էֆ.ի առաջարկը որով բարձր. վարժարանէ վկայուած մը եթէ գործօն ծառայութեան տարիքը լրացուցած ըլլայ, «իհթիյաթ» կ'անցնի։ Մերժուեցաւ նաեւ Հալէպի երեսփոխան Պօշկէզէնեան էֆ.ի այն առաջարկը, որով նախակրթարաններէ վկայուածներն ալ երկու տարի գործօն ծառայութեան առնուին, քանի որ կրթութիւն տեսած մէկը երկու տարուան մէջ կրնայ սորվիլ զինուորական մարզանքը։

Մերժուեցաւ նաեւ Պօչօ և Մամօրալլօ էֆ.իներու առաջարկը, որով «մէքթէպի սուլթանի» բացատրութիւնը «լիսէի» փոխել կ'ուզէին։

81րդ յօդուածին տրամադրութեամբ Սուլթանիէի և 7 տարի չրջան ունեցող քաղաքային երկրորդական վարժարաններու վերջին երկու կարգի աշակերտները եթէ զինուորական տարիքի մէջ են, կը յետաձգուի իրենց ծառայութիւնը և դպրոցէն ելլելէ ետք կը կատարեն երկու տարուան գործօն ծառայութիւնը»։ Հօճա Վասֆի և Թէվֆիք էֆ.ները պահանջեցին որ 5 կամ 6 տարի չրջան ունեցող երկրորդական վարժարաններն ալ այս տրամադրութենէն օգտուին։ Կրթական նախարարը առաջարկեց որ Սուլթանիէի վերջին երեք կարգերուն ուսանողներու զինուորութիւնը յետաձգուի։ Ընդունուեցաւ։

Սըրգըզ պէյ առաջարկեց որ արհեստից վարժարաններն ալ նկատի առնուին այս յօդուածին մէջ։ Այս առաջարկը ընդունուելով ղրկուեցաւ էնճիւմէն։

Կարդացուեցաւ 82րդ յօդուածը. «Օտար երկիրներու բարձր. վարժարանները կանոնաւոր կերպով յաճախողներ և վկայուողներ օսմ. վարժարաններէ նկատուածներուն ենթարկուած տրամադրութենէն պիտի օգտուին։» Ընդունուեցաւ։

83րդ յօդուածը կը ճշդէր թէ որո՛նք կրօնական ուսանող պիտի նկատուին։ Այս յօդուածը յետաձգուեցաւ լսելու համար պատերազմ. նախարարին կարծիքը։

85րդ յօդուածը, որ կը խօսէր զինուորագրական յանձնաժողովներու կազմութեան վրայ, ղրկուեցաւ էնճիւմէն նկատի առնուելու համար զանազան առաջարկութիւնները։ Րիզա փաշա առաջարկեց որ զինուորագրական յանձնաժողովներէն դուրս թողուին երեւելիները։ Մերժուեցաւ։

86րդ յօդուածը.—«Ամէն տարի զինուորական տարիքի մէջ մտնողներ քննութեան ենթարկուելէ ետք քուէ կը քաշեն և քաշած քուէներուն համաձայն զինուոր կ'առնուին։ Ընդունուեցաւ։

87րդ յօդուածը որուն տրամադրութեամբ մասնաւոր կանոնագրութիւն մը պիտի պատրաստուի այս օրէնքին գործադրութեան համար։ Ընդունուեցաւ։

88րդ և վերջին յօդուածն ալ ընդունուեցաւ որուն համեմատ այս օրէնքին գործադրութեան պիտի հսկեն պատերազմ. և ներքին գործոց նախարարները։

Կէս օրուան դադարէն վերջ կարդացուեցաւ Րուսումաթ էնճիւմէնին մէկ տեղեկագիրը որով համաձայնութիւն կը յայտնէր Պարսկաստանի և Թուրքիոյ միջեւ գոյացող թրանզիթի պայմանաժամին, որ 6 ամիս էր, 9ի բարձրացումը։ Ժողովը ընդունեց։

Պիւտճէի Յանձնաժողովին ղրկուեցաւ օրինական տրամադրութիւն մը որով կ'առաջարկուէր ջնջել օսմ. նաւատորմի հանգանակիչ մարմնին կողմէ ղրկուած հեռագիրներուն և նամակներուն սակացոյցը։

Օրակարգ անցուեցաւ Ծերակոյտի աւագ քարտուղարութեան ամսականին խնդիրը։ Հակառակ անոր որ Երեսփ. Ժողովը 3000 ղրշ. որոշած էր, Ծերակոյտը դարձեալ 4000 ղրշ. ընդունած և կառավարութիւնն ալ ըստ այնմ կազմած էր իր պիւտճէն։ Այս առթիւ Երեսփ. Ժողովը կ'ուզէր հասկնալ թէ ո՞վ է ասոր պատասխանատուն։

Ժողովը յետոյ անցաւ Սահմանադրութեան 7րդ և 11րդ յօդուածներուն առթիւ յատուկ յանձնաժողովի մը կատարած քննութեան, որուն արդիւնքը տեղեկագրով մը բերուած էր Ժողովին։

Աւելի առաջ Գարասու երեսփոխան Վասֆի և Մաղնիսայի երեսփոխան Սայիտ էֆէնտիները թագրիրով մը յայտարարած էին թէ Սահմանադրութեան փոփոխուած երկու յօդուածներուն — 7 և 11 — կարգ մը կէտերուն մէջ աղաւաղումներ կան և որոնք առանց Երեսփ. Ժողովին բերելու ուղղակի ղրկուած են իրատէի։ Սակայն յանձնաժողովը կ'ըսէր թէ ասոր մէջ աղաւաղում չկայ, այլ եղածը պարզ մոռացում մըն է և ասոր համար կարելի չէ դատապարտելի գտնել Ծերակոյտը։

Վասֆի էֆ. ըսաւ թէ Սահմ. կարգ մը յօդուածներուն մէջ բարեփոխումներ եղած են. պէտք է ճշդուի թէ եղածը դիտումնաւո՞ր է թէ սխալ մըն է. մեր թագրիրին իմաստը աս էր. հիմա կ'ըսուի որ սխալ է. թէեւ ես այս կարծիքին չեմ, բայց ի՛նչ ընենք որ ուրիշ ճար չունինք բայց եթէ մենք ալ քննենք և նոր իրատէի մը ղրկենք։

Սայիտ էֆ. (Մաղնիսա) իր կարգին աւելցուց թէ Ծերակոյտին ըրած բարեփոխումները չատ կարեւոր են և Երեսփ. Ժողովին նախապէս ըրած փոփոխութիւններուն բոլորովին հակառակ. մենք 7րդ յօդուածին Գրդ տրամադրութեան մէջ «զինուորական» բառը աւելցուցած էինք. այսինքն միայն զինուորականք աստիճան և պատուանշան պիտի ստանան, «մասնաւոր օրէնքի մը համաձայն.» ասով մենք կ'ուզէինք որ ջնջենք քաղաքային և կրօնային պաշտօնեաներու աստիճան և պատուանշան տրուիլը, վերջ մը դնելու համար բռնապետութեան միջոցին այս առթիւ տեղի ունեցող զեղծումներուն, կաշառակերութիւններուն և ժուռնալճիութեան։ Գիտէք ամէնքնիդ ալ որ այդ միջոցին ի՛նչ տուներ կը քանդուէին՝ ժուռնալներով, պարզապէս աստիճան ու պատուանշան ձեռք բերելու համար։ Եւ հակառակ մեր այս որոշումին, հազիւ փաշայի, վեզիրութիւն տրուեցաւ։ Ծերակոյտը ջնջած է թէ «զինուորական» բառը և թէ «պատուանշան և աստիճան կը տրուին մասնաւոր օրէնքի մը համաձայն» նախադասութիւնը։ Ասկէ զատ 7րդ յօդուածին մէջ Եպարքոսին և Շէյխ-ուլ-իսլամին անուանուելուն հետ առնչութիւն ունեցող Դ հատուածէն ջնջեր է «Երեսփ. Ժողովին վստահութեանը արժանացող» մասը։ Եւ ասոր մէջ ալ, ինչպէս կը տեսնուի, Ծերակոյտը Ազգին իրաւունքը կ'առնէ և Սուլթանին կուտայ։ Արդ՝ Ծերակոյտը մեզի ղրկած էր իր կողմէ փոփոխութեան ենթարկուած միայն երկու հատուած և միւսները առանց ասկէ անցնելու իրատէի գացած են։ Ասիկա դիտումնաւո՞ր է թէ սխալի մը արդիւնք. որքան ատեն որ կատարեալ քննութիւն մը եղած չէ, ես չեմ կրնար ըսել որ սխալ է. հետեւաբար կը խնդրեմ որ լրջօրէն նկատի առնուի այս խնդիրը։

Նէժիպ Մաղլիան, Ալի Ճէնանի, Մ. Արիֆ և Իսա էֆ.ները չընդունեցին որ եղածը դիտումնաւոր է։

Պօչօ ըսաւ թէ վիճաբանութիւնը աւելորդ է, քանի որ կատարուած իրողութեան մը առջեւ կը գտնուինք. այդ յօդուածները իրատէի գացած և վաւերացուած են. այլեւս չենք կրնար աւրել։

Թալէաթ (Էտիրնէ).— Խնդիրը աս չէ, այլ թէ ե՞րբ տեղի ունեցած է այդ սխալը և կամ ո՛վ ըրած է. ո՛վ Ազգին իրաւունքը առած և տուած է Սուլթանին։

Պօսօ.— Ո՛վ պիտի ընէ, նորէն մենք ըրած ենք. կարգ մը օրէնքներ երբ կուգան, առանց ուշադրութիւն ընելու «գապուլ, գապուլ» ըսելով չո՛ւտ չո՛ւտ կը լմցնենք։ Անտարակոյս ա՛ս ալ ատանկ անցած է. ասիկա թող ձեզի դաս մը ըլլայ։

Մէհմէտ Համտի էֆ., քննիչ յանձնաժողովին կողմէ ըսաւ թէ իրենք կը կարծեն որ Ծերակոյտին ըրածը սխալի մը արդիւնք է. բայց թէ դիտումնաւո՞ր կերպով եղած է. ատիկա չեն քննած և եթէ Ժողովը ուզէ, յանձնաժողովը այդ ուղղութեամբ ալ քննութիւն մը կը կատարէ, երբ խնդիրը իրեն վերադարձուի։ Ժողովը ընդունեց և [illegible] դարձեալ ղրկուեցաւ նոյն յանձնաժողովին։

Դարձեալ Ծերակոյտը կ'առաջարկէր նոր յօդուած մը աւելցնել Սահմանադրութեան վրայ, որպէսզի այդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն և օրէնքներուն արագ կերպով քննուելուն համար, օրինագիծները նախապէս Ծերակոյտին ալ երթան։ Այս առթիւ կարդացուեցաւ նաեւ Սահմանադրութեան քննիչ յանձնաժողովին տեղեկագիրը, ուրկէ կ'երեւէր թէ մէկ մասը համամիտ էր, իսկ մեծ մասը կը մերժէր այդ առաջարկը։

Արթին էֆ. ի նպաստ Ծերակոյտի առաջարկին խօսեցաւ և ըսաւ թէ ասիկա ազգ. գերիշխանութեան երբե՛ք չի վնասեր։

Մ. Սալմ էֆ. եւս համամիտ գտնուեցաւ և ըսաւ որ ասկէ Երեսփ. Ժողովը աս օգուտը պիտի ունենայ որ կարգ մը օրէնքներ ասկէ վերջ իր նախագահութեան միջոցաւ իրատէի պիտի ղրկէ ուղղակի։

Բ. Տօրէֆ էֆ. նոյնպէս խօսեցաւ ի նպաստ. ուրիշ երկիրներու մէջ ալ ըսաւ, բացի Պրուսիայէն, միւս օրէնքները նախապէս Ծերակոյտին ալ կ'երթան. եթէ այս առաջարկը ընդունած ըլլայինք, այսօր Ծերակոյտը փոխանակ պարապ նստելու, կ'աշխատէր նահանգային, նախնական կրթութեան և անշարժ ստացուածքներու օրէնքները։

Միւնիր և Լ. Ֆիքրի պէյերն ալ իրենց համամտութիւնը յայտնեցին և մանաւանդ [illegible] այս վերջինը երկարօրէն խօսելով և օտար երկիրներէն օրինակներ ու Սահմ. օրէնքներէն հատուածներ մէջ բերելով եզրակացուց թէ՝ երբե՛ք անպատեհութիւն չկայ՝ եթէ օրէնքները ղրկուին նախապէս Ծերակոյտին, ընդհակառակը ասով օրէնքները աւելի խնամուած դուրս պիտի գան։

Նախագահը նկատելով որ ատենը ուշ է, այս կարեւոր հարցին վիճաբանութեան չարունակութիւնը յետաձգեց յաջորդ չաբաթ օրուան։

Գրիգոր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Անգլիական դեսպանը շնորհակալութեան գիր մը ուղղած է Ս. Պատրիարք Հօր, որ իր զաւկին մահուան առթիւ ցաւակցութիւն յայտնած էր։

ԱՆՅԱՅՏԱՑԱԾ ՀԱՅՈՒՀԻՆ

Շապին Գարահիսարէն Պատրիարքարան կը գրեն թէ՝ տեղւոյն մէջ Մարիամ անուն աղջկան մը անյայտացումը մեծ յուզում պատճառած է, քանի որ այդ աղջիկը Թուրք թաղի մը մէջ կորսուած է։ Ծնողքին և առաջնորդարանին ըրած դիմումները անօգուտ եղած են։ Թուրքերը կ'ըսեն թէ՝ աղջիկը յիմար է և գուցէ ինքնասպան եղած է։ Ծնունդին օրը Հայ և Յոյն ժողովուրդէն ոչ ոք բաղնիք գացեր է, քանի որ բաղնիքին տէրը Թուրք է և Թուրքերու թաղին մէջ կը գտնուի։ Այս պարագային յուզուեր է Թուրք ժողովուրդը և կառավարիչը 200 հատ ոստիկանական զօրք բերել տուած է. այս վերջին պարագան կրկնակի յուզումներու մատնած է ժողովուրդը։

ՏԱՐԻՔԻ ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վանայ առաջն. փոխանորդը կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ՝ 306 տարեայ զինուորցուներուն տարիքի սրբագրութեան գործողութիւնները չեն ուզեր կատարել և այս պարագան զրկանք մը համարելով, կը խնդրէ որ կարգադրութիւն մը ըլլայ։

ԳԱՒԱՌԻ ԳՈՐԾԵՐ

Գասթէմունիէն Կոտիկեան տնէն մէկը կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ՝ Թաղ. Խորհուրդը հրաժարեցուցած է, տեղւոյն ուսուցիչներուն դէմ անարդար որոշումներ տուած ըլլալուն համար։ Ուսուցիչները կը չարունակեն եղեր պաշտօնավարել՝ կրթելով ժողովուրդին։

⁂ Շապին Գարահիսարէն Վաղինակ վրդ. կը գրէ թէ՝ կարգ մը անձեր Պատրիարքարանէ եկած նամակները թղթատունէն կ'առնեն և կը վերադարձնեն Պատրիարքարան՝ իբր բողոքի ցոյց՝ կեդրոնին դէմ։ Տնօրինութիւն մը կը խնդրէ։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Այսօր Ղալաթիոյ Խորհրդարանը նիստի հրաւիրուած են Խառն ժողովը և Կրօն. ժողովը։

ԱԼԼԻԱՆՑԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնատեղի՝ ՃԷՆՈՎԱ
Ընկերութեան դրամագլուխը՝ 15 000.000 ֆրանք
Պահեստի դրամագլուխը՝ 35 000.000 ֆրանք
ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՃԷՆՈՎԱ, ՌԱԼԼԻ ՏԸ ՄԷՐԻՍԱՏԱՆՕ

Ընկերութեան Հիմնադիրները
Քրէտիթօ Իթալիանօ՝ Ճէնովա, Մանցի եւ Ընկ.՝ Հռոմ
Պանք Ֆիւր Հանտէլ եւ Ընկ.՝ Պերլին, Նացիոնալ Պանք Ֆիւր Տոյչլանտ՝ Պերլին
Տրէզտնըր Պանք՝ Պերլին, Մէրք Ֆինք եւ Ընկ.՝ Միւնիխ
Քրէտիթ Անշթալթ՝ Վիէննա, «Միւնիխ» Վերապահովագրական Ընկ. Միւնիխ
Էվան Մէքրէնձի, Ընդհ. Տնօրէն՝ Ճէնովա

Ընդհ. Տնօրէնի օգնական
ՏՕՔԹ. ՕՒ. ՄԷՔՐԷՆՁԻ

Ընդհ. Տնօրէն
ԷՎԱՆ ՄԷՔՐԷՆՁԻ

Ընդհ. գործակալներ ամբողջ Թուրքիոյ համար՝ ՍԹԱՎՐԻԴԻՍ ԵՂԲԱՐՔ
Ասիա խան, Ղալաթիա

Կեանքի ապահովագրութիւն, խառն, օժիտի համար.—Զանազան սակացոյցեր.—Նոր և նպաստաւոր սակացոյցեր.— Խիստ չափաւոր ապահովագիններ.— Խիստ անկաշկանդ պայմաններ.—Բացարձակ ապահովութիւն.— Սեղմող պայմաններու բացակայութիւն.— Վնասներու և ապահովագիններու արագ կարգադրութիւն։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ
Ընկերութեան դրամատունները են՝
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ ԵՒ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ

ռագրէ Պատրիարքարան թէ՝ 306 տարեայ …

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Պատերազմական նախարարութիւնը Եէմէնի զինուորական հրամանատարութեան հրահանգ յղած է զինուոր ղրկելու Սանաա, ըմբոստները չրջապատելու համար։

⁂ Երէկ հասած Թայմզի թիւը չատ ծանր ցոյց կուտայ Եէմէնի կացութիւնը։ Լոնտոնի մեծ օրաթերթը կ'ըսէ թէ Բ. Դուռը [illegible] է ամէն գնով գրաւելու իսլամութեան նուիրական քաղաքները։ Թայմզ կը կարծէ թէ օսմ. կառավարութիւնը պիտի նախընտրէ մեծ կորուստներ կրել Պալքաններուն մէջ քան թէ ձեռքէ հանել Արաբիան։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Քաղաքական չրջանակներուն մէջ դժգոհ մնացած են այն յայտարարութիւններէն, զորս Լորտ Քրիւ Լորտերու Ժողովին մէջ ըրած է Մակեդոնիոյ մասին։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻ ՄԻՋԱԴԷՊ

Անցեալ երկուշաբթի, Թուրք և պուլկար զինուորներուն միջեւ ընդհարում մը կատարուած է, Քիւչիւք Թըրնովայի մօտ, սահմանագլխին վրայ։ Երկու կողմերու կորուստներն ալ յայտնի չեն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Պուլկար կառավարութիւնը վերապահութիւն ցոյց կուտայ առեւտրական առժամեայ պայմանագրութեան մասին։ Կը վախցուի որ դժուարութիւններ ծագին նորէն։

ՊՈՅՔՈԹ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԴԷՄ

Ամերիկեան շոգենաւերու դէմ բացուած պոյքոթը կը չարունակէ։ Երէկ Պոլսոյ նաւահանգիստը հասած ամերիկեան երկու շոգենաւեր չկրցին իրենց բեռները ցամաք հանել։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախարարաց խորհուրդը երէկ եպարքոսին բնակարանը գումարուելով օրուան խնդիրներով զբաղեցաւ։

ՌԷՔԼԱՄ – ՌԷՔԼԱՄ – ՌԷՔԼԱՄ

Փորագրիչ եմ, տպարան ունիմ։ Դիմողները խիստ գոհ պիտի մնան։ Քաթալոկներս ձրի կը ղրկեմ։

ԳԷՈՐԳ ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ
Կալաթա, Եիւքսէք-Գալտըրըմ թիւ 45

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԵՒԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ԳՈԼԷՃԷՆ
ՎԿԱՅՈՒԱԾ
Սպարբըման Գալիպիօ, Բերա Թէքէ. Պաշի
թիւ 37 5—50

ԳԱՌԼՄԱՆ

ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ԽԻՍՏ ԶԵՂՉՈՒԱԾ ԳԻՆԵՐՈՎ

ԳԱՌԼՄԱՆ

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ ԶԳԵՍՏԵՂԷՆՆԵՐ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ ՇԱՏ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ԳԱՌԼՄԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ, ԲԵՐԱ

ՊԼՈՒԶՆԵՐ	Ղրուշ
Խիստ նրբաճաշակ ֆանէլյայէ պլուզներ	32
Մետաքսէ սուլթանի, ասեղնագործուած, բուրդէ մուսլինէ	40
Ճափոնական նորաձեւութեամբ ասեղնագործուած Թուլ, տրաշէն	42
ԹԱՇԿԻՆԱԿՆԵՐ	
Պաթիսթէ թաշկինակներ, սկզբնատառերով, կիներու համար, երկվեցեակը	22
Պաթիսթէ թաշկինակներ, սկզբնատառերով, այրերու համար, երկվեցեակը	30
Կտաւէ թաշկինակներ, սկզբնատառերով, կիներու համար, երկվեցեակը	49
Կտաւէ թաշկինակներ, սկզբնատառերով, այրերու համար, երկվեցեակը	63
ԿԻՆԵՐՈՒ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ	
Պաթիսթէ չապիկներ, փէսթօնով բանուած	11
Պաթիսթէ վարտիքներ, փէսթօնով բանուած	11
Պաթիսթէ ժիբօններ, փէսթօնով բանուած	34
Պաթիսթէ ասեղնագործուած քաչ-քօրսէներ	5

ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ	Ղրուշ
Ձեռնոցներ, կիներու համար, առաջնակարգ մորթէ	8
Ձեռնոցներ, Զահարիա վաճառանիշով մորթէ չինուած	
Ձեռնոցներ, կիներու համար, Բօ տը Սիւէտի նման, խիստ երկայն	8
ԿԻՆԵՐՈՒ ՑԱՅՈՒԿ ԶԳԵՍՏԵՂԷՆՆԵՐ	
Լաւ տեսակ ֆանէլյայէ չինուած սենեակազգեստներ	42
Մետաքսէ բոնժէէ և նուրբ ասեղնագործուած սենեակազգեստներ	195
Խիստ երկայն և նուրբ թաւիշէ վերարկուներ	235
Անգլիական կերպասէ, խիստ ձեւաւոր քօսթիւմ-թայյէօրներ	95
ՄՈՒՇՏԱԿԷ ՄԵԾ ՄԱՆՇՕՆՆԵՐ	
Ճերմակ մուշտակէ մանշօններ, խիստ զարդարուն	54
Դեղին սամոյրէ նորաձեւ մանշօններ	57
Սեւ սամոյր մուշտակէ մանշօններ, խիստ ընտիր	120
Վերջին նորաձեւութեամբ նուրբ մուշտակէ մանշօններ	120
ԺԻՒՊՕՆՆԵՐ	
Ամէն գոյն մուարէ կերպասէ ժիւպօններ, խիստ ձեւաւոր	14

	Ղրուշ
Շատ նուրբ մետաքսէ ժիւպօններ	75
Առաջնակարգ թաւիշէ ժիւպօններ, վերջին նորաձեւութեան համաձայն	98
ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՌՔԻ ՔՍԱԿՆԵՐ	
Դրամապանակ, անուշահոտութեան սրուակով	29
Առաջնակարգ չուէտական մորթէ, վերջին նորաձեւութեան համաձայն	
Թաւիշէ բարիզեան ամէնէն վերջին նորաձեւութեամբ	35
ՁԵՌՔՈՎ ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԶԳԵՍՏՆԵՐ	
Կիներու յատուկ վերարկուներ, զուտ բուրդէ պատրաստուած	75
Ամէն գոյնով բուրդէ պլուզներ	30
Բուրդէ ձեւաւոր բաճկոններ, կիներու համար	20
Բուրդէ նուրբ գլխանոցներ, կիներու համար	10-20
ԱՅՐԵՐՈՒ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ	
Առաջնակարգ կերպասէ չապիկներ	17
Զէֆիրէ չապիկներ, գեղեցիկ գոյներով	23
Առաջնակարգ օձիքներ, երկվեցեակը	24
Զուտ կտաւէ օձիքներ, երկվեցեակը	36

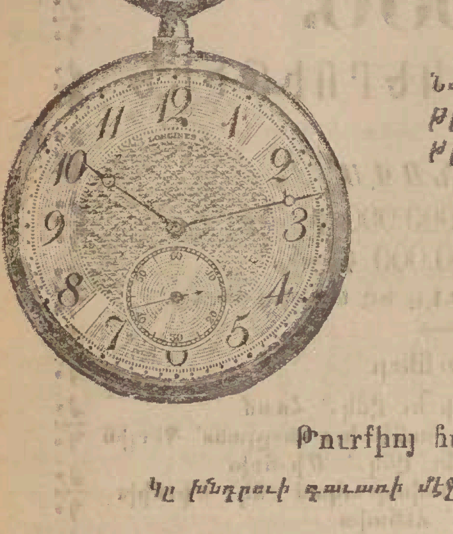

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆԱՐՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական նախարարութենէն, Միացեալ-Նահանգներու, Իտալիոյ և Ճափոնի ծովային նախարարութիւններէն, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերպիոյ և Քանատայի երկաթուղեաց վարչութիւններէն, ինչպէս նաև Արժանթինի ելեկտրական թրամուէյներու ընկերութիւններէն և բազմաթիւ ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր վարչութիւններէ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ-ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

5 Մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Բրիւքսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 Արտաքոյ մրցման, անդամ ժիւրիի.— Ժընէվ (1896), Թուրին (1899)։
5 Ոսկիի մրցանակներ, 50է աւելի ուրիշ մրցանակներ Նէօշաթելի եւ Քիուի դիտարաններէն։
16 Շնորհագիրներ.— Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատելֆիա, Անվերս Ամսթէրտամ, Չիքակօ, ևն., ևն.։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՉՎԷՃԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մահմուտզանըլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառի մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտքը ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ գրել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։ 50—24

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ գոհարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԸԼ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Ճէյմս Պիլտինկ Չըրչ Սթրիթ։
Ընկ. դրամատունն է Տհի Լոնտոն էնտ Բրովէնշըլ Պանք-Լիմիթըտ, 42 Քասըլ Սթրիթ, Լիվըրբուլ։

ՏՀԻ ՆՈՐԹ ԻՍԹԸՐՆ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընկ. կեդրոնատեղի.—Պանք Չէմպըրս, Պոնտսայտ Տարլինկթըն
Ընկ. դրամատունը.—Տհի Լոնտոն Ճոյնթ Սթօք Պանք Լիմիթըտ-Տարլինկթըն

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհաւասար ուղղամտութեան և արդարասէր ու պատրաստակամ սովորութեանց համաձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ շէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամենէն աժան գիներով։ Արեւելքի համար մասնաւոր գեղչեալ սակացոյց։ Ապահովագր. ընկերութեանց համայնաժողովէն (սինտիքա) դուրս կ'աշխատին։

Արեւելքի ընդհանուր լիազօր Տնօրէն (Manager)
ՎԻԶԷՆ Ա. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ
Secretary
ԵԴՈՒԱՐԴ ՃԱՊԹԵԱՆ

Կալաթա, Իլիասի խան, թիւ 7, 8
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

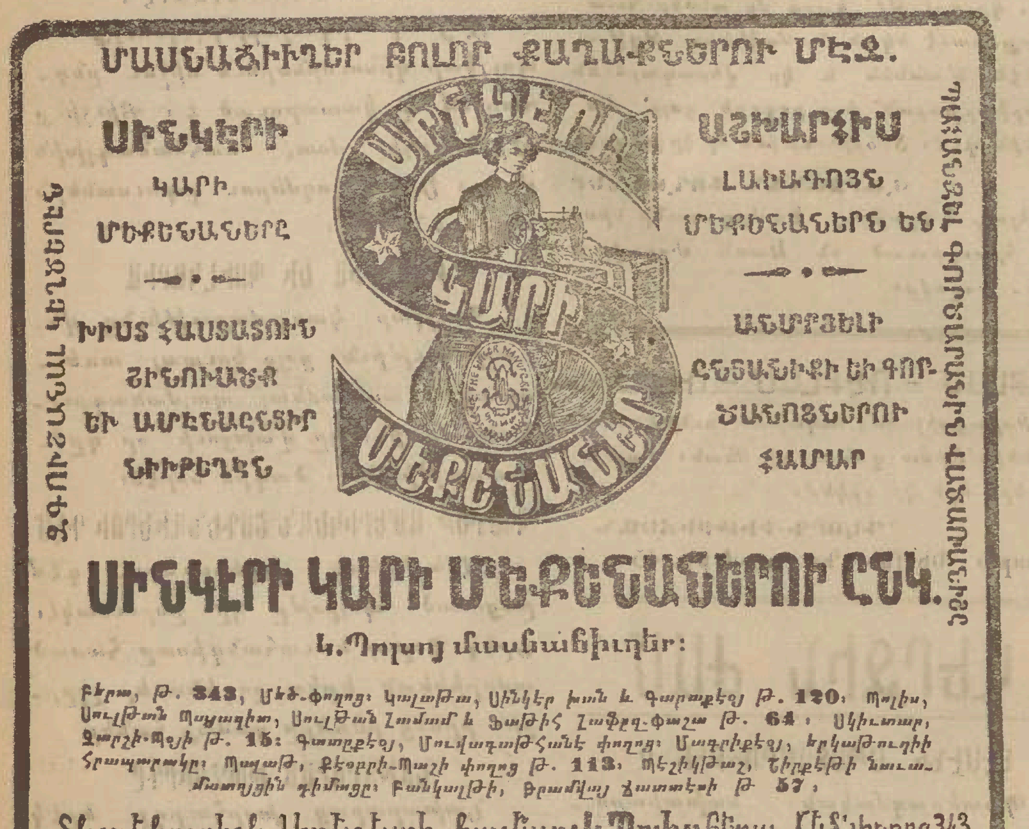
ՍԻՆԿԵՐԻ
ԿԱՐԻ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ
ԽԻՍՏ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ ՇԻՆՈՒԱԾՔ ԵՒ ԱՄԵՆԱԳԵՂԵՑԻԿ ՆԻՒԹԵՂԷՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՁԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԻՔՆԵՐԷՆ

[illegible]

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ.Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բէրա, Թ. 343, Մեծ-փողոց։ Կալաթա, Սինկեր խան և Գարաքէօյ Թ. 120։ Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Ղաֆըզ-փաշա Թ. 64։ Սկիւտար, Չարշը-Պոյի Թ. 15։ Գատըգէօյ, Մուվագգիթհանէ փողոց։ Մագրիգէօյ, երկաթուղիի հրապարակը։ Պալաթ, Քէօբրի-Պաշը փողոց Թ. 113։ Պէշիկթաշ, Շիրքէթի նաւամատոյցին դիմացը։ Բանկալթի, Թրամվայ կայարանի Թ. 57։

Տնօրէնութիւն Արեւելքի համար: Կ.Պոլիս Բերա Մեծ փողոց 343

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

ԽՕՍՔԱՊԱՆՆ Է

ՄԷՆԻՒԷՐԻ - ՇՈԳՈԼԱՆ

ՈՐԻՇ ԱՆՈՒՆՈՎ ԿԵՂԾ Է ՄԻ ԱՌՆԷՔ

Օրական սպառումն է 60,000 քիլօ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալէփօ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիս	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
Արիոսթօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնտէպէլլօ		Սբէրօ	1203
Գասթանօ	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Գարարինօ	1264	Էպրօ	3464	Իտահօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտօրատօ	1520	Ճինօ	1080	Օթիս	4100	Թոքիօ	3327
Գայրօ	1371	Էսաքօ	1841	Քլէօ	1053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիպսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարլօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոնօ	1700	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչէսգօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րիալթօ	3329	Վըլթուրն.	2391
Սօրէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիթանօ	1143	Լօրէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօնկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօմէօ	1789	Թօրօ	
Գօրսօ	895	Կըրանօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րօզարիօ	135	Մայօն	

Սիսէրօ շոգենաւը, նաւապետ Մարթէն, հոս ժամանած է։
Միքատօ շոգենաւը, նաւապետ Թօր, հոս կը սպասուի։
Թոքիօ շոգենաւը, նաւապետ Թարիւ, յուն. 24ին հոս կը սպասուի։
Տիտօ շոգենաւը, նաւապետ Իւթըն, փետրուար 11ին հոս կը ժամանէ։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏՐԻՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա։

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ"

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1899ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և վերակշռութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՈԹՎԻԼ, ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամենուն տրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Հոկտ. 15ին դրուած գումար՝

22,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան
ԿԱԼԱԹԱ — Տնօրէն
ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ՍԱՐԱՖ — Ռ. ՌԷՊՈՒԼ
72—27

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1828

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՓԱՐԻԶ 9, ՊԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

1828 L'UNION DE PARIS

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագիրք	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	480	» »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հաստատ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրելոց։

Արեւելքի համար մասնաւոր գեղչեալ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ ևն. համեմատաբար շատ աւելի ԴԻՒՐԱԳՈՅՆ քան ո՛ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամենէն աժան գիներով, օրինակի համար ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏ, ևն. ևն.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԷՕՍԷՐԼԵԱՆ
Քտ. ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քեօթիւքճի Օղլու Բազար։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ՏՕՔԹՕՐ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՃԱՀՊԱԶ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Համալսարանի Ակնաբուժական Կլինիքին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և ԳԻՆԶՎԷՆԻ հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Շիլերը (ծուռ) կը շտկէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բրոֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու յստակ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կու տայ, տրախոմէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը ներարկելով արմատապէս կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ քաթառաքթի (բէրտէ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն. տեսողութենէ զուրկ և տձեւ աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը զետեղէ։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր, Պաղչէ-Գաբու, Համիտիէ Սեպիլին դիմաց Իւքիւնեան դեղարանը, կէսօրէն վերջ Բերա, Շիշլի ճամբայ, նեմսեական հիւանդանոցին դիմաց, 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրեր նոյն դեղարանը, իսկ երեքշաբթի օրերը ցերեկէն վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ։ 50—33

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԷՈՆԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԻՋԵՒ ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.—Սեղանի գինին ձրի

Խամիտիա շոգենաւը, նաւապետ Անթէրլէչ, Աղեքսանդրիայէն կը հասնի փետր. 12ին, փետրուար 14ին, Դշ. օր, կէսօրէն յետոյ ժամը 3ին ճամբայ կ'ելլէ դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Թեվֆիքիէ շոգենաւ, նաւապետ Ուիլլէմս, 1911 15/28 փետրուար երեքշաբթի օր Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, 18/3 փետրուար շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպոլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սայիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ ՓՆՏՌԵՑԷ՛Ք
ՉԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ
ՆՈՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ
ՊԱՀԷՐԻԿ ԵՒ ՎԱԹԱՆ
Սիկառի առաջնակարգ եւ ընտիր
ԹՈՒՂԹԵՐԸ
ԲՈԼՈՐ ԾԽԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

ՈՒԻՆՔԱՐՆԻՍ

WINCARNIS
Wincarnis
Coleman & Co Ltd NORWICH

Կազդուրիչ իտեալ գինին, որ աշխարհիս մէջ միակ գոյն ըմպելիքն է ընդդէմ
ԱՐԵԱՆ ԱՆՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ
Սակաւարիւնութեան
ԸՆԴՀ. ՏԿԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԳԷՇ ՍՆՆԴԱՌՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր ականաւոր բժիշկներու գնահատման արժանացած է։ Բոլոր դեղարաններուն և դեղավաճառներուն քով կը գտնուի։ Կեդրոնատեղի, Սիրքէճի, Խորասանճի խան, թիւ 1, 5։
44—52

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՀԱՒ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3 Մարտ 1906ին 8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3 Մարտ 1906ին 3,700,000 Ֆր.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ.Պոլիս Վոյվոտա փողոց
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Աչըր Էֆ. խան Թիւթիւնճիլէր փողոց

Մասնաճիւղեր՝ Էտիրնէ, Պէյրութ, Գավալա, Տէտէաղաճ, Դրամա, Մանասթըր, Սելանիկ, Սամսոն, Իզմիր, Ուսքիւպ։

Գրասենեակներ՝ Կիւմիւլճինա, Գումանովա և Սուֆլի։

Սելանիկի պանքան կըզբաղի պանքայի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով, ապրանքներու վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ և ապրանքներ իբր աւանդ կ'ընդունի։

Խնայողական Սնտուկ՝ Նպաստաւոր տոկոսով։

Cie Russe

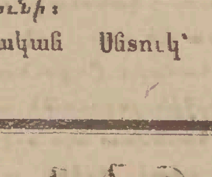

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Կիր. 16/8 Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա. առաւօտեան ժամը 11ին։
Բշ. 27/9 Սեվաստաբօլ. ժամը 10ին։
Գշ. 28/10 Տարտանէլ, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թրիպօլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սայիտ և Աղեքս. ժամը երեկոյեան 4ին։
Եշ. 30/12 Օտեսա. առաւօտ. ժամը 10ին։
Եշ. 30/12 Ինէպօլի, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ և Պաթում. ժամը 10ին։
Ուր. 1/14 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։
Կիր. 2/15 Իզմիր, Պիրէոն և Աղեքսանդրիա. առաւօտեան ժամ 11ին։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Իմերէթի, փետր. 9ին, Սեւ ծովէն հոս կը ժամանէ։
Մինկրէլի, փետր. 10ին, Սեւ ծովէն, Ֆրիժի, փետր. 14ին, Մարսիլիայէն, Իօնի, փետր. 21ին, Սեւ ծովէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 9ին, Եշ. իրիկուան ժամը 4ին, Իմերէթի շոգենաւը, նաւապետ Բէքու, դէպի Մարսիլիա։

Փետր. 10ին, Դշ., իրիկուան ժամը 4ին, Մինկրէլի շոգենաւը, նաւապետ Գալվիէս, դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Փետր. 15ին, Դշ. իրիկուան ժամը 4ին, Ֆրիժի շոգենաւը, նաւապետ Միթրէյլ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք։

Ռ. ՌԷՊՈՒԼ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

(ԷՄՆԻԵԹ ՍԱՆՏԸՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ. պանքան վարկ բացած է Պոլիս Ճէլալ Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ։

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխատուութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմաններ.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսեան պայմանաժամով ձգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 ուկէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշւով, այսինքն ուզուած ատեն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխատուութեան պայմաններ.—

Գոհարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժէթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կու տայ։

Ապահովութեան Սնտուկը տէրութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

ՕՍՄ. ՀԱՍԱՐ. ՊԱՐՏՔ.

ԱԶԴ.— Թէմէթթիւքի 4 % օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն անցնողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 84 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը 1905 փետր. 1/14ին կ'աւարտի, ինչպէս նաեւ 1893ի յունվար 1/14ի թիրաժին մէջ ատորթի ելած պարտաթուղթերը եթէ վճարման համար չի ներկայացուին մինչեւ յառաջիկայ 31/13 փետրուար, ջնջուած պիտի համարուին։
Կ. Պոլիս 17 Յունուար 1911 10—9

* * *

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՊՍԻԷՆԻ 1886ի եւ 1903ի %ին 3 ՅՈԿՈՍԱԻՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ
Ամօրթիսըմանի վիճակահանութիւնը
1911 մարտ 1ին

Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին, Պոլսոյ գործակալութեան և Բերայի գրասենեակին մէջ այդ պարտաթուղթերը կ'ապահովագրուին հարիւրին հարիւր վճարման դէմ (250 ֆրանք) չափաւոր գնով մը։
Կ. Պոլիս 11 յուն. 1911 14—5

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ	տարին	108 ղ.
» » »	վեցամսեայ	60 »
Գաւառներու համար	տարին	108 »
» »	վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համար	տարեկան	35 ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.. բաժանորդները անպայման կանխիկ, ծանուցումները առանձին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ աժան միջոցը Մանտան է։

Արտօնատէր՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԷՕՇԿԷԶԵԱՆ